

OKTOBER 1983

de

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

EGHTE WAARHEID

een tijdschrift voor een zuiver begrip

Paus Johannes Paulus II

**Nieuwe levensadem in
Europa's
„GEESTELIJKE WORTELS”**

De Echte Waarheid wordt geheel gratis uitgegeven. Dit wordt mogelijk gemaakt door bijdragen van onze lezers en van hen die vrijwillig medewerker zijn geworden in dit wereldomvattende werk. *De Echte Waarheid* streeft geen winstbejag na, neemt geen commerciële advertenties aan en heeft niets te koop. Bijdragen worden dankbaar aanvaard.
 België: Postrek.: No. 000-0157667-42 N+; bankrek.: Algemene Bank Nederland, Antwerpen, No. 721 5205043 14. Nederland: Postgiro No. 1954800; bankrek.: Algemene Bank Nederland, Utrecht, No. 555013340. Voor beide landen ten name van Stichting Ambassador College, Postbus 333, 3500 AH Utrecht (Nederland).
 Verspreiding en redactie van de Nederlandstalige editie: Stichting Ambassador College, Postbus 333, 3500 AH Utrecht (Nederland). Verantwoordelijke uitgever in België: H.C.A. Van Lerberghe, Postbus 3, 2120 Schoten (België).

de
ECHE TE WAARHEID
 een tijdschrift voor een zuiver begrip

16E JAARGANG No. 9 OPLAGE WERELDWIJD 5.675.000

OKTOBER 1983

OPRICHTER EN ALGEMEEN

HOOFDREDACTEUR:

HERBERT W. ARMSTRONG

HOOFDREDACTEUR:

HERMAN L. HOEH

EINDREDACTEUR:

DEXTER H. FAULKNER

SENIOR REDACTEUR:

RAYMOND F. MCNAIR

NIEUWSREDACTEUR:

GENE H. HOGBERG

REDACTEUREN:

RONALD D. KELLY, RODERICK C. MEREDITH,
 DONALD D. SCHROEDER, JOHN R. SCHROEDER,
 MICHAEL A. SNYDER, CLAYTON D. STEEP,
 KEITH W. STUMP

ASSISTENT-REDACTEUREN:

SHEILA GRAHAM, NORMAN L. SHOAF

VASTE MEDEWERKERS:

DIBAR APARTIAN, ROBERT BORAKER,
 JOHN HALFORD, SIDNEY M. HEGVOLD,
 KENNETH C. HERRMANN, ROD MATTHEWS,
 L. LEROY NEFF, RICHARD PAIGE,
 PATRICK A. PARNELL, RICHARD J. RICE,
 RICHARD H. SEDLIACIK, DAN C. TAYLOR,
 JEFF E. ZHORNE

TECHNISCH KOPIJREDACTEUR:

PETER MOORE

REDACTIE-ASSISTENTEN:

WILLIAM FLAMAN, ANN HAYS, WERNER JEBENS,
 MELODY MACHIN, JANICE ROEMER,
 WENDY STYER, RON TOTH, AGNES YOUNGBLOOD

VORMGEVING:

RANDALL COLE

Medewerkers: MATTHEW FAULKNER,

L. GREG SMITH

Coördinator Vormgeving: GREG S. SMITH

FOTOREDACTIE:

Hoofd fotografische verzorging:

WARREN WATSON;

Medewerkers: G. A. BELLUCHE JR.,
 KEVIN BLACKBURN, CHARLES BUSCHMANN,
 HAL FINCH, DONNA HAYWORTH,
 ALFRED HENNIG, KIM STONE
Fotoarchief: VERONICA TAYLOR

UITGEVERIJ:

Directeur uitgeverij: RAY WRIGHT;

Hoofd productie: ROGER G. LIPPROSS;

Productie: RON TAYLOR;

Coördinatoren internationale edities: VAL BROWN,

BOB MILLER, JEANNETTE VAN PELT;

Distributie: BOYD LEESON;

Distributie-assistent: CAROL RIEMEN;

Distributie losse nummers: JOHN LABISSONIERE

FINANCIËEL BELEID:

L. LEROY NEFF

INTERNATIONALE EDITIES:

Engels: JOHN R. SCHROEDER

Nederlands: JOHAN WILMS;

Frans: DIBAR APARTIAN;

Duits: JOHN B. KARLSON;

Italiaans: CARN CATHERWOOD;

Spaans: DON WALLS

KANTOREN:

AUSTRALIË: ROBERT MORTON;

CANADA: COLIN ADAIR

ENGELAND: FRANK BROWN;

MEXICO: THOMAS TURK;

NEDERLAND: BRAM DE BREE;

NIEUW-ZEELAND: PETER NATHAN;

FILIPPIJEN: GUY AMES;

PUERTO RICO: STAN BASS;

ZUID-AFRIKA: ROY MCCARTHY;

ZWITSERLAND: BERNARD ANDRIST;

WEST-DUISSLAND: FRANK SCHNEE

ARTIKELEN

- 3 Achtergronden van het geestelijk offensief van de Paus in Oost-Europa
- 5 Wat leraren zouden willen dat ouders weten
- 7 Het grootste geschenk dat u uw kinderen kunt geven
- 11 Waarom moet de mens lijden?
- 14 Het weer in 1983 — Een voorbode van rampspoed
- 19 Wij zijn gewoontedieren. Waarom?

RUBRIEKEN

- 1 Persoonlijk van Herbert W. Armstrong
- 29 Van onze lezers

OMSLAG

In de vijf jaar dat hij nu zijn hoge ambt bekleedt, is paus Johannes Paulus II naar 36 landen gereisd. Geen van deze reizen waren dramatischer dan zijn twee bezoeken aan zijn geboorteland Polen, in 1979 en eerder dit jaar. De motivatie van de vermoeiende inspanningen van de Paus is zijn wens te komen tot de „geestelijke eenheid” van alle Europeanen, zowel die uit het Westen als die uit het Oosten.

OMSLAGFOTO ALAIN MINGAM — GAMMA/LIAISON

De Echte Waarheid (The Plain Truth) wordt ook in het Duits, Engels, Frans, Italiaans en Spaans uitgegeven door Ambassador College in Pasadena (Californië, V.S.), Borehamwood (Engeland). © 1983 Ambassador College. Alle rechten voorbehouden. Printed in England by Ambassador Press, St. Albans. Gelieve uw correspondentie en abonnementsaanvragen te richten aan:

AMBASSADOR COLLEGE, Postbus 333,
 3500 AH Utrecht (Nederland).

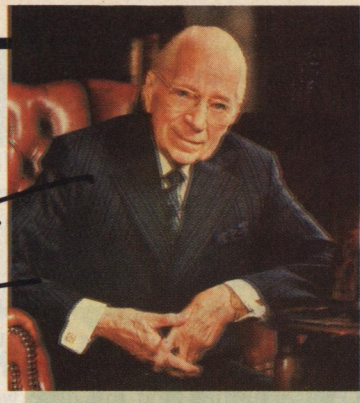
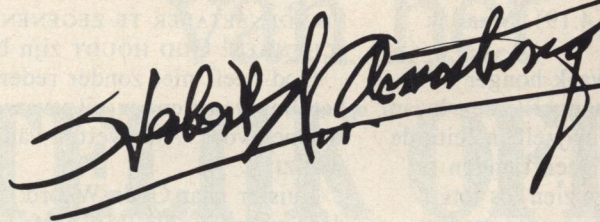
Ons telefoonnummer is: 030-317117

Voor *The Plain Truth* schrijf naar:

- *Europa, India, Afrika:* P.O. Box 111, Borehamwood, Herts., Engeland WD6 1LU
- *Verenigde Staten:* 300 W. Green Street, Pasadena California 91123
- *Canada:* P.O. Box 44, Station A, Vancouver, B.C. V6C 2M2
- *Australië en Zuidoost-Azië:* P.O. Box 202, Burleigh Heads, Qld. 4220, Australia
- *Nieuw-Zeeland:* P.O. Box 2709, Auckland 1
- *Zuid-Afrika:* P.O. Box 1060, Johannesburg
- *Filippijnen:* P.O. Box 1111, M.C.C., Makati, Metro Manila 3117
- *Latijns-Amerika:* P.O. Box 5-595, 06500 Mexico D.F.-Mexico
- *Caribisch gebied:* P.O. Box 6063, San Juan, Puerto Rico 00936

BELANGRIJK: Opgave van adreswijziging gaarne zo spoedig mogelijk. Indien mogelijk oud adresstrookje insluiten a.u.b.

PERSOONLIJK VAN

Dit is de beste garantie voor het behoud van uw baan

SOMMIGEN van onze lezers lopen nog steeds gevaar in deze economische chaos hun baan te verliezen of een aanzienlijke salarisverlaging te krijgen.

Op dit moment hebben economen er een redelijk vertrouwen in dat de huidige, matige groei zich althans op korte termijn voor de V.S. en een aantal van zijn handelspartners zal handhaven.

Slechts weinig mensen beseffen dat er economische WETTEN zijn die bepalend zijn voor het handelsklimaat.

Ik herinner me de plotselinge, diepe depressie van 1920 nog goed. Destijds was ik vertegenwoordiger van een uitgever in Chicago. Ik was lid van de Handelsassociatie van Chicago.

Vroeg in januari van dat jaar hield Roger Babson, de befaamde econoom, een toespraak bij de wekelijkse lunch van de Handelsassociatie in de Cameo-zaal van het Morrison Hotel. Hij gaf de zakenmensen uit Chicago de waarschuwing dat wij binnen het jaar in de diepste depressie zouden belanden die onze generatie ooit had meegemaakt.

Ik zag hoe een aantal vooraanstaande bankiers en handelaars in effecten veelbetekenend en ontkenkend glimlachten. Zij waren ervan overtuigd dat Babson het mis had.

Een jaar later hield Babson weer een toespraak bij de lunch van de associatie.

„Een jaar geleden zag ik een paar zakenlieden onder u

glimlachen, toen ik u waarschuwde voor de komende economische tragedie”, zei hij. „Laat ik u nu vertellen WAAROM ik wist wat er zou gebeuren en u niet. Wanneer u wilt weten hoe hoog op dit moment de temperatuur in deze zaal is, kijkt u op de thermometer aan de wand. Maar als u wilt weten hoe hoog de temperatuur over twee uur *zal zijn*, hebt u niets aan de thermometer. Dan gaat u naar de verwarmingsketel kijken of raadpleegt u de weerdeskundigen. U kijkt naar de factoren die de situatie *bepalen*, niet naar de thermometer die de situatie aangeeft zoals die is. U, heren, keek naar de grafieken van de toenmalige handelsactiviteit, naar banksaldo's, lijsten van vrachtwagenladingen en de beursnoteringen — de 'thermometers aan de wand'.”

„Maar”, ging hij verder, „er zijn WETTEN die de economische situatie *beheersen*. Deze wetten zijn de factoren die bepalen hoe de situatie over een paar maanden of een jaar *zal zijn*. Zij zijn de OORZAKEN.”

Juist, en *uw eigen, persoonlijke* economische toekomst wordt bepaald door vastomlijnde WETTEN! Slechts zeer weinig mensen beseffen dat de Eeuwige Schepper onzichtbare, maar onverbiddelijke *wetten* in werking heeft gesteld, die iemands persoonlijke financiële situatie regelen!

Gedurende de 52 jaar die ik in dienst van God heb doorgebracht, heb ik deze wetten in de ervaringen van veel mensen die ik persoonlijk heb gekend *echt zien werken*. Ik heb hun meedogenloze werking *in mijn eigen leven* gevoeld! Ik heb deze les zelf ook *door schade en schande* geleerd!

In de artikelen van *De ECHTE WAARHEID* heb ik al vaak verteld hoe God mij neersloeg, niet lichamelijk, maar *financieel*, om mij tot Hem te brengen. Diezelfde depressie van 1920 ruïneerde mijn zaken. Alles wat ik onder handen nam, veranderde, *niet* in goud, zoals bij „koning Midas”, maar in verlies van en gebrek aan geld. Door middel van armoede en honger heeft God mij meer dan 56 jaar geleden *overwonnen* en mij tot zich getrokken, zodat ik mijn leven aan Hem gaf.

Maar zelfs na mijn bekering — zelfs na mijn ordinatie als dienaar van Jezus Christus in 1931 — zat mijn gezin in financieel opzicht nog steeds aan de grond. Ik had al iets geleerd over Gods wet van tiendenbetaling als een bijbelse *doctrine*. Ik had deze in de Bijbel bestudeerd. Ik had ontdekt — BEWEZEN gezien — dat deze wet nog steeds werkt. Toch scheen hij in die eerste jaren niet direct op *mij* van toepassing te zijn. Ik had het gezien als

een doctrine die ik als waar moest accepteren — *niet* als een WET waaraan ik persoonlijk moest GEHOORZAMEN.

Hoevelen van u zijn nu zoals ik toen?

Ik *had* de les van GELOOF geleerd. Ik vertrouwde er onvoorwaardelijk op dat God in al mijn behoeften zou voorzien, zoals Hij had beloofd (Filipp. 4:19). Maar ik moest nog een andere les leren.

Voordat ik bekeerd was, hadden wij vaak honger geleden. Nu leden wij zelfs nog vaker honger. Toen kwam het op een dag plotseling bij me op dat wijzelf in feite de financiële wet van God overtraden door geen tienden te betalen! Plotseling liet God mij deze wet zien als iets *persoonlijks* — niet slechts als een doctrine die men onpersoonlijk moet accepteren. Het sloeg op *MIJ!* Diezelfde dag nam ik 10% van wat wij bezaten (en dat was niet genoeg om eten van te kopen), voegde een gift toe en stuurde het op naar de administratie van de Kerk.

Nog diezelfde middag kregen wij voedsel voor een volledige maaltijd. Ik weet niet meer hoe, maar ik weet nog wel dat er VOEDSEL KWAM PRECIES *op de dag dat ik BEROUW toonde* omdat ik het betalen van tienden niet geaccepteerd had als een *persoonlijke verplichting* maar als slechts een doctrine!

God schonk ons niet onmiddellijk financiële welvaart. Nog een aantal jaren moesten wij, voor ons eigen welzijn, in zeer slechte financiële omstandigheden leven. Maar *op die dag* begon onze financiële situatie te verbeteren.

Sinds die tijd heb ik van tientallen andere mensen gehoord over overeenkomstige ervaringen.

Een jongeman gaf al tien procent van het *geld* dat hij verdiende. Hij was boer. Plotseling realiseerde hij zich dat zij hun eieren niet verkochten en er dus ook geen tienden over betaalden. Diezelfde dag bracht hij ons een tiende van alle eieren die zijn kippen die dag hadden gelegd.

U kunt het geloven of niet, maar diezelfde dag begonnen zijn kippen als razenden eieren te leggen. Ja, u mag erom lachen — die kippen kakelden ook — het is echt *gebeurd*. Het was helemaal niet het seizoen voor eieren. Maar op die dag begonnen ze meer eieren te leggen dan voor de beste legperiode normaal was! Het leek ongelooflijk — MAAR HET IS GEBEURD!

Ik heb onze trouwe lezers al eens verteld over een boormeester die in 1933, op het dieptepunt van de grote depressie, totaal geen werk kon krijgen. Hij begon tienden te betalen — een dollar van de laatste tien dollars die hij bezat. De volgende dag kwam iemand die hem 50 dollar schuldig was die hij nooit had gedacht terug te krijgen, zijn schuld betalen — en hij betaalde 5 dollar tienden. Onmiddellijk daarna kreeg hij meer werk dan hij aankon.

Bijna iedere dag is er wel een televisiekijker, radioluisteraar, lezer of medewerker in dit Werk die mij een brief schrijft waarin soortgelijke ervaringen beschreven staan: iemand begint Gods TIENDEN te betalen en begint financieel WELVARENDER te worden.

Nu moet u hieruit niet concluderen dat God in *ieder* geval een ongelooflijk wonder zal verrichten. U moet niet het idee krijgen dat er iets heel verrassends zal gebeuren als u *probeert* tienden te betalen — of dat u de volgende dag een miljoen zult erven. De vermeerdering van het

inkomen is in misschien de meeste gevallen niet onmiddellijk merkbaar.

Maar hiervan kunt u zeker zijn! Op de lange duur zal de 90% van het inkomen die God u toestaat te houden, *meer* worden dan de 100% daarvoor. God BELOOFT DE TIENDENBETALER TE ZEGENEN EN WELVAART TE SCHENKEN! GOD HOUDT zijn beloften!

God heeft niet zonder reden een bindende wet voor de betaling van tienden uitgevaardigd! In feite zijn er vele redenen voor. Alle wetten van God zijn er voor ons WELZIJN.

Luister naar Gods Woord: „Luister aandachtig naar al deze geboden, die ik u geef; opdat het u en uw kinderen na u voor altoos wèl ga” (Deut. 12:28).

Het is niet *goed* voor iemand om *iets voor niets te krijgen*, of na slechts heel weinig inspanning. Deze slechte menselijke drang om te NEMEN zonder te *geven* — om te *ontvangen* zonder te *betalen* — is juist het element in de menselijke natuur dat misdadigers doet ontstaan.

Alle geestelijke geboden van God kunnen samengevat worden in een enkel woord: LIEFDE. Maar Jezus heeft dit verbreed tot de twee grote geboden: liefde tot God en liefde tot de NAASTE. Liefde is het principe van GEVEN. Jezus vatte de reden hiervoor samen toen Hij zei: „Het is zaliger te geven dan te ontvangen”. God weet, en openbaart, dat wij grotere zegeningen ontvangen door te geven dan door te verwerven. God wil dat wij gezegend worden!

Mensen verlangen naar zegeningen, maar slechts weinigen weten hoe zij deze kunnen krijgen. De meeste mensen denken dat grotere zegeningen komen door krijgen — hebben — nemen — vergaren. De LEVENSWIJZE van de meeste mensen is tegenwoordig om te proberen meer te *krijgen* dan te *geven*.

Vroeger namen de werkgevers meer van hun arbeiders aan produktie dan zij gaven aan loon. Daarom sloten de arbeiders zich aaneen. Vervolgens leek de vakbond er het principe op na te houden om meer te ontvangen in loon dan zij gaf in produktie. Minder werk — meer loon!

Wij praten tegenwoordig over bezit van eigendommen. Maar God *bezit* in feite de gehele aarde. Dat omvat ook de eigendommen waarover u belasting betaalt. God zegt dat de AARDE van Hem is — want Hij heeft haar *geschapen!* God BEZIT de aarde. Hij laat ons ZIJN aarde bevolken, als tijdelijke huurders. Alle rijkdom komt uit de aarde. Het is niet goed voor de mens om alles wat hij consumeert uit Gods aarde te nemen zonder er iets voor te betalen! Als u land pacht van een MENS die *denkt* dat hij de eigenaar ervan is, brengt hij u pacht in rekening — tot 50% of meer van wat u erop produceert.

God heeft een WET in werking gesteld — dat wij hem geen 50%, maar *slechts* 10% moeten betalen, plus elk offer dat wij bereid zijn te *geven*. Nu is een WET geen wet als er geen *straf* staat op de overtreding ervan. God *dwingt* u niet om de tienden te betalen. Maar als u het niet doet, staat daar een straf op! U verliest de ZEGENING die samengaat met een eerlijk beheer. Er komt een VLOEK over u (Mal. 3:9). Al te veel mensen hebben God bestolen. Iemand die God zijn tiende onthoudt, is een dief — en erger nog dan een misdadiger die een bank berooft, want hij *berooft* GOD. Jawel, dat zegt God — in Maleachi 3:8! En een van de (Zie verder pagina 27)

Achtergronden van het **GEESTELIJK OFFENSIEF** van de Paus in Oost-Europa

Gene H. Hogberg

Slechts weinigen begrijpen wat paus Johannes Paulus II uiteindelijk in Polen en in de rest van Oost- en West-Europa tracht te bereiken.

Er bestaat nu geen twijfel meer over. Door zijn bewogen reis naar zijn Poolse vaderland in juni van dit jaar heeft paus Johannes Paulus II zich ontpopt als de meest charismatische leider van de Westerse wereld. Het op de televisie uitgezonden spektakel van zijn optreden voor miljoenen Polen heeft de Paus, aldus een Amerikaanse verslaggever, de status van „geestelijke supermacht” gegeven.

Opnieuw heeft de in Polen geboren Paus laten zien dat hij zijn mening met vrijmoedigheid, maar tegelijkertijd met geraffineerde diplomatieke omzichtigheid weet te verkondigen.

Ondanks kritiek van de Poolse communistische autoriteiten dat zijn verklaringen „te politiek” werden, heeft de Paus geen moment revolutie gepredikt. Toch nam hij geen blad voor de mond toen hij

Paus Johannes Paulus II wuift naar de menigte in Czestochowa, een belangrijke stopplaats op zijn recente reis door Polen.

sprak over wat naar zijn mening de „soevereine” rechten van het Poolse volk zijn.

Op de tweede dag van zijn bezoek zei de Paus in Warschau tegen premier Jaruzelski dat Polen recht heeft op „zijn eigen plaats te midden van de Europese naties, *tussen het Oosten en het Westen*”. Hij herinnerde generaal Jaruzelski eraan dat paus Paulus VI verklaard had dat „Polen recht heeft op een soeverein bestaan”.

Op zondag 19 juni kwam de Paus nog eens krachtig terug op het thema „Polen is soeverein”. Op die dag, het officiële hoogtepunt van de reis, voerde de Paus een mis op in het 600 jaar oude klooster van Jasna Gora in Czestochowa, waar zich het meest vereerde heiligdom van Polen bevindt, de icoon van de Zwarte Madonna.

„Als kinderen van God kunnen we geen slaven zijn”, sprak de Paus tot een miljoen Polen die in een stromende regen voor hem stonden. „Het land heeft een *recht* om in vrijheid te leven. Dit... houdt het recht in op zelfbeschikking als gemeenschap, bepaald door een eenheid van cultuur, taal en geschiedenis.”

De Poolse samenleving, verklaarde de Paus, heeft een „onvervreemdbaar recht op al datgene wat zijn eigen unieke identiteit waarborgt”. Vervolgens lichtte hij toe wat die „unieke identiteit” van Polen inhoudt. „Na 1000 jaar historische ervaring heeft deze natie haar eigen leven, haar cultuur, haar maatschappelijke tradities en *geestelijke identiteit*.”

Het katholicisme is volledig ver-

En in Krakau heeft de Paus twee Polen die in 1863 tijdens een nationalistische opstand tegen de Russen hadden gevochten, zalig verklaard. Deze twee helden, aldus de Paus, waren „de weg naar de heiligheid” opgegaan door mee te doen aan de opstand.

„Akkoord” met de regering

Gezien de boude uitspraken van de Paus inzake de eigen nationale identi-

Britse blad *The Economist* op 25 juni.

Welk akkoord is bereikt tussen het Vaticaan en de communistische autoriteiten in Polen? Ten eerste hebben beide partijen besloten tot de oprichting van een door de kerk betaalde stichting om miljoenen Westerse dollars om te zetten in leningen en schenkingen om de ingezakte Poolse economie — en dan met name de landbouw — op te vijzelen.

Een andere overeenkomst die door de reis van de Paus tot stand is gekomen, zo gaven bronnen binnen het Vaticaan toe, was dat de kerk met de regering zou gaan samenwerken om een nieuwe vakbond op te richten in de geest van Solidariteit, maar waarschijnlijk met een andere naam en een andere leider dan Lech Walesa, met wie de Poolse regering weigert te praten.

Met betrekking tot het eerste en misschien belangrijkste punt van de overeenkomst hebben de communistische leiders in principe ingestemd met de oprichting van een nieuwe, door de kerk geleide stichting die zal zorgen voor minimaal twee

miljard dollar aan Westerse machines en hulpgoederen voor Poolse boeren. Het bestaan van een dergelijke stichting, bestuurd door een lichaam buiten de regering, is waarschijnlijk uniek voor alle oostbloklanden.

De journaliste Hella Pick, die voor het Britse blad *The Guardian* de pauselijke reis versloeg, maakte op 24 juni in deze krant melding van de groeiende politieke rol van de Katholieke Kerk en van de politieke geraffineerdheid van de Paus:

„Het bezoek heeft aangetoond dat een groot deel van het Poolse volk de Paus als zijn natuurlijke geestelijke leider beschouwt. Verder is het, ondanks alle ontkennde verklaringen van het Vaticaan, duidelijk dat *de Paus verwacht dat de kerk een belangrijke politieke rol zal spelen* — dit in scherpe tegenstelling tot de gezichtspunten die hij heeft verkondigd over politiek activisme onder priesters in Latijns-Amerika.”

De pauselijke reis, vervolgde Hella (Zie verder pagina 23)

LINKS: BUREAU — SYGMA; RECHTS: FABIAN — SYGMA

De Paus sprak tweemaal met premier Jaruzelski, links. Klaarblijkelijk stemde de kerk met de regering in over verscheidene belangrijke onderwerpen, zoals de oprichting van een nieuwe vakbond om het verboden Solidariteit te vervangen.

vlochten met de cultuur van Polen en geeft het land zijn „geestelijke identiteit”. Pool zijn is rooms-katholiek zijn. Polen is al 1000 jaar katholiek, en pas 38 jaar communistisch (en dan alleen nog maar als een dun laagje finer).

Terwijl de communistische regering klaagde over politieke inmenging, hield de Paus dus met recht vol dat zijn woorden een religieus en pastoraal karakter hadden, aangezien het katholieke geloof en het culturele erfgoed van Polen in feite één zijn. Waar eindigt in het geval van Polen het geloof en begint de politiek?

Twee plechtigheden tegen het einde van de reis, waarbij de Paus vooringing, onderstreepten de nationale identiteit van Polen nog eens ferm. In Nowa Huta, een voorstad van Krakau, wijdde Johannes Paulus een kerk in, die de bevolking tien jaar geleden had gebouwd om de stelling van de regering te loochenen, dat Nowa Huta als „gemeenschap zonder god” was gebouwd.

teit van Polen, verbaasden heel wat commentatoren zich over de directe resultaten van de pauselijke reis.

Al op de eerste dag na het einde van de reis werden de contouren zichtbaar van een compromissenpakket tussen het Vaticaan en de Poolse communistische regering.

De twee ontmoetingen tussen de Paus en premier Jaruzelski en de nog belangrijker onderhandelingen op hoog niveau tussen het Vaticaan en Warschau — die al weken en maanden voor de reis van de Paus waren gevoerd — hebben daarvoor de basis gelegd.

Als gevolg hiervan is het vakverbond Solidariteit, ofschoon het openlijk door de Paus werd geprezen, in de kou blijven staan, samen met haar charismatische leider Lech Walesa. De kerk, die door de pijlsnelle opkomst van Solidariteit als morele kracht in Polen uit het blikveld was verdwenen, zit weer stevig in het zadel — „het enige alternatieve centrum van autoriteit voor een dictatoriaal regime”, meldde het redactionele hoofdartikel van het

Wat leraren zouden willen dat ouders weten

John Halford en Dan Taylor

Wat kunt u doen om uw kind op school te helpen?

Het onderwijs maakt een crisis door. Middelbare scholen reiken diploma's uit aan ongeletterden. De grote universiteiten en technische instituten zijn genoodzaakt om inhaalcurssussen in wiskunde en talen te geven. Docenten worden beschuldigd van incompetentie. Het dalende peil van de scholen wordt een belangrijk probleem in Europa en Noord-Amerika.

En uw kinderen zitten er middenin!

Wat kunt u doen — als u al iets kunt doen — om uw kinderen te helpen hun onderwijskansen optimaal te benutten?

Het wordt tijd dat veel van onze lezers zich deze vraag stellen. Het is te gemakkelijk om de leraar, de school of de regering maar de schuld te geven als onze kinderen met slechte cijfers thuiskomen. Hoewel het waar is dat sommige leraren niet heel goed les kunnen geven, zijn sommige kinderen duidelijk in staat om van hen te leren. En hoewel veel scholen niet de beste faciliteiten hebben, spelen sommige kinderen het klaar om daar onderwijs te genieten en uiteindelijk op de universiteit te slagen.

Waarom? Omdat wat er op school

gebeurt slechts een deel van het leerproces is. U, de ouder, speelt eveneens een essentiële rol bij het bepalen van het succes van uw kinderen op school.

Bij de voorbereiding van dit artikel hebben wij aan leraren gevraagd wat zij zouden willen dat ouders weten over

gerealiseerd, maar de leraren van uw kinderen hebben uw hulp nodig. De meeste leraren zijn trots op hun werk. Zij zijn competent en toegewijd. Zij voelen zich beledigd door de aantijgingen dat zij het „alleen voor het geld doen” of voor „de lange vakanties”. Zij houden ervan om met kinderen te

school en onderwijs. U zult merken dat de antwoorden onthullend zijn — en bemoedigend. Zij zullen u laten zien dat er wel degelijk iets is dat u kunt doen. Het kost geen geld. Er is geen overheidsbemoediging voor nodig. Maar het kan het verschil uitmaken tussen het succes of het mislukken van uw kinderen op school.

U heeft het zich wellicht nooit

werken en doen hun best om hun lezen, schrijven en rekenen te leren. Leraren houden van geschiedenis en literatuur — en zij willen dat uw zoon en dochter er ook van gaan houden. Zij worden gefascineerd door de wereld van de wetenschap — en zij willen dat delen met uw kinderen. Zij hebben talenten waardoor zij uitblinken in muziek en sport. Niets geeft hun meer bevrediging dan anderen te helpen diezelfde talenten te ontwikkelen.

Maar er zijn een aantal dingen die niet fundamenteel tot de verantwoordelijkheden van de leraar behoren. Deze moeten thuis geleerd worden. Dit is dan wat leraren zouden willen dat ouders hun kinderen zouden leren om hen te helpen het beter te doen op school:

Leer uw kinderen de waarde van onderwijs

Ga even mee naar de straten van een klein, provinciaal stadje op Haïti — een van de armste landen ter wereld. De avond is gevallen, en de technici van het stadje zijn er nogmaals in geslaagd om een wrakke, oude diesel-generator tot leven te wekken. Hij is niet erg krachtig, maar dat geeft niet — de meeste huizen zijn toch niet aangesloten op het elektriciteitsnet. Er branden een paar lampen in de Main Street, die met hun zwakke licht de duisternis proberen te doorboren. Onder deze lampen zitten tientallen scholieren op de stoeprand en op de weg vol kuilen. Zij lezen en studeren — profiterend van de kostbare uren licht voordat de generator het weer eens begeeft.

Deze jonge mensen kennen de

waarde van onderwijs. Zij weten dat onderwijs een uitweg is uit de eindeloze cirkel van armoede waarin hun families generaties lang gevangen hebben gezeten.

Gelukkig bevinden de meesten van onze lezers zich niet in deze situatie. Er zijn genoeg scholen voor onze kinderen en onze huizen kunnen zich met een druk op de knop baden in het licht. Maar stellen zij die in zulke huizen wonen evenveel prijs op onderwijs als die Haïtianen? Maar al te vaak is het antwoord: „Nee”. De leraren zeggen tegenwoordig dat veel leerlingen eenvoudig geen interesse hebben en niet gemotiveerd zijn om te leren.

Realiseert u zich hoe gemakkelijk het is om in uw huis een sfeer te scheppen die het verlangen van uw kind naar onderwijs kan vergiftigen? Het is maar al te vaak zo dat onze eigen ervaringen met het onderwijs negatief zijn. Misschien zijn uw ouders „met harde hand” grootgebracht en hadden daarom weinig belangstelling voor boekenwijsheid. Misschien bent u zelf halverwege van de middelbare school gegaan of was er nooit genoeg geld voor een beroepsopleiding. En daarom zit u nu vast aan een

oninteressante baan zonder perspectief. U bent gefrustreerd als jongere mensen promoties maken en kansen krijgen waar u nooit voor in aanmerking zult komen.

Deze mensen verdoezelen hun minderwaardigheid vaak door minachting voor het onderwijs te tonen. Het is natuurlijk beschamend als u de vragen niet eens begrijpt die uw zoon of dochter voor hun huiswerk moeten beantwoorden. Het is gemakkelijker om uw onwetendheid te verbergen achter de sportpagina of een televisieserie, of een paar kleinerende opmerkingen te maken als: „Denk je soms dat je wat opschiet met die rommel?” Dat is tevens de beste manier om uw kinderen te laten zien dat onderwijs u niets kan schelen. Waarom zou het hen dan iets kunnen schelen?

Leraren zouden willen dat ouders bleven leren. Zij zouden willen dat hun leerlingen zagen dat vader en moeder van tijd tot tijd iets gingen zitten bestuderen. Zij zouden willen dat u een paar boeken in huis had of een kinder-encyclopedie, zodat u uw kinderen kon leren antwoorden op te zoeken. Of als u zich geen boeken kunt

(Zie verder pagina 25)

Analfabetisme: zet de roze bril af

Ondanks de optimistische voorspellingen die de V.N. in de jaren zestig gedaan heeft, is het probleem van het wereldwijde analfabetisme nog steeds niet opgelost. Op dit moment is ruim een derde van de mensheid analfabeet. En het aantal groeit nog steeds.

Normaal gesproken denken wij bij analfabetisme gemakshalve aan de bevolking in uiterst arme gebieden. Maar wat beangstigend is, is dat duizenden ongemotiveerde jonge mensen in de rijkere delen van de wereld van school gaan terwijl zij nauwelijks voldoende of onvoldoende lees- en schrijvaardigheid hebben.

Volgens schatting be-

draagt het aantal analfabeten in West-Europa tussen de 10 en 15 miljoen — in de V.S. zijn dat er 23 miljoen.

Op dit moment komt het beeld van het analfabetisme in de industriële wereld overeen met dat van de armoede. Bij minderheidsgroeperingen komt het meer voor dan bij meerderheidsgroeperingen, bij vrouwen meer dan bij mannen en bij plattelandsbewoners meer dan bij stadsbewoners.

De economische kosten van het analfabetisme zijn hoog. Veel analfabeten nemen genoegen met slechtbetaalde baantjes. Anderen doen eenvoudig een beroep op steun van de overheid. Volgens een schatting be-

dragen de kosten van welzijns- en werkloosheidsprogramma's voor analfabeten in de V.S. 6.000.000.000 dollar per jaar.

In menselijk opzicht kunnen de kosten al even hoog zijn. De gevoelens van onbekwaamheid en minderwaardigheid worden vaak de drijfkracht achter het verlangen van de analfabeet om zijn handicap te verbergen. Sommigen die niet goed kunnen lezen of schrijven zijn altijd 'hun bril vergeten' of 'hebben hun hand lelijk bezeerd' om te voorkomen dat zij zich aan mogelijke spot blootstellen. Het is een leven vol angst.

De mensheid heeft ontzagwekkende vooruitgang geboekt — maar alleen op

bepaalde gebieden. Het tijdperk van de computer belooft een grote hoeveelheid banen op te leveren. Maar de groei van de computerindustrie kan ineenzakken als er geen geschoolde bevolking is die werknemers kan leveren.

De jonge, functioneel ongeletterde jongeren die een 'diploma' van de middelbare school hebben of vroegtijdig van school gegaan zijn, ontdekken al snel dat het leven niet bestaat uit het ene feest na het andere of uit een voetbalwedstrijd. Zij leggen zich eveneens neer bij slecht betaalde baantjes en armoede. Tenzij meer ouders actief worden in de opvoeding van hun kinderen door hen te motiveren en hun te leren onderwijs op prijs te stellen, kunnen wij heel goed getuige worden van een hele generatie die 'altijd haar bril vergeet'.

— Dan Taylor

Het grootste geschenk dat u uw kinderen kunt geven

Ronald D. Kelly

Het is geen geld, macht of prestige. Alle ouders hebben het —
maar te veel ouders geven het nooit.

Onlangs kwam een jong echtpaar bij mij langs voor advies. Zij beleefden de vreugde van hun eerste baby. Vooruitkijkend naar de komende jaren wilden ze er zeker van zijn dat ze hun kind de beste opvoeding zouden geven. „Welk advies kunt u ons geven om ons te helpen onze kinderen goed op te voeden?” vroegen ze.

Mijn antwoord luidde: „Er is niet zoiets als één advies. Er bestaan geen toverformules. Een goede opvoeding is ouderwets zwaar werk.”

„Maar”, vervolgden ze, „u kunt ons toch wel vertellen wat de belangrijkste les is die u hebt geleerd?”

Sinds dat gesprek heb ik veel nagedacht over wat het beste antwoord op die vraag is.

Aanvankelijk dacht ik erover om nog zes jaar te wachten alvorens dit artikel te schrijven. Dan zou ons jongste kind volwassen en zelfstandig zijn en kon ik me uiteindelijk gekwalificeerd achten om mij uit te spreken over het onderwerp opvoeding.

Maar in dat geval zou ik de vraag alleen maar omzeilen. Mijn vrouw en

ik hebben ons al meer dan 21 jaar beziggehouden met de opvoeding van onze kinderen. Dus veronderstel ik dat ik nu net zoveel over dit uiterst belangrijke onderwerp heb te zeggen als over zes jaar.

Onze vijf kinderen hebben ons bij elkaar 84 jaar opvoedervaring gegeven. De komende

zes jaar zullen hen en ons waarschijnlijk niet erg veranderen.

En tussen alle waardevolle lessen die wij gedurende deze periode hebben geleerd, hebben wij de ene grote sleutel tot een succesvolle opvoeding gevonden. Maar alvorens daarover te spreken, wil ik eerst de zaken even op een rijtje zetten.

De geboorte van een kind in een gezin is een van de grootste momenten in het leven. Jonge echtparen kijken met grote spanning uit naar de dag van de bevalling. Maanden van wachten, plannen maken, dromen en hopen vinden hun opwindende hoogtepunt in de geboorte van nieuw leven.

De meeste ouders hebben al een leven vol plannen voor hun jonge kroost. Zij hebben wellicht voor hun kinderen een carrière als topsporter in gedachten. Of zij zien hen al als geslaagde doktoren of vooraanstaande advocaten. Hoeveel ouders hebben niet, al vóór de dag van de geboorte, een voetbal, een piano of schaatsen gekocht?

Bovenal willen wij dat onze kinderen gezond zijn en dat zij tevreden zullen zijn met wat zij ook in het leven mogen bereiken.

Naast zulke vérreikende plannen hopen ouders hun kinderen de best mogelijke materiële verzorging te geven. Hoe vaak hoort u ouders niet zeggen: „Ons kind zal nooit de moeilijke tijden hoeven doorstaan die wij hebben gekend”? De meeste kinderen van tegenwoordig groeien op in betere huizen, doen minder werk, hebben meer kleren, meer vrije tijd en meer luxartikelen dan enige voorafgaande generatie uit de geschiedenis.

Om hun deze overdaad aan materiële zaken te kunnen geven, moeten ouders ontelbare uren werken. Veel vaders hebben een bijbaan gezocht om hun gezin alle levensbehoeften en luxartikelen te kunnen bieden. Veel moeders werken buitenshuis opdat het gezin zich meer en betere dingen kan veroorloven dan anders het geval zou zijn.

Dit is een nobel streven — om goed voor het gezin te zorgen en de kinderen kansen te geven. Maar in de jacht op materiële zaken vergeten veel ouders hun kinderen het allerbelangrijkste geschenk te geven.

Sta er eens even bij stil. Trotse ouders zetten nieuw leven op deze wereld — minuscule kopieën van henzelf. Uw kind krijgt uw uiterlijk, uw karaktertrekken, veel van uw talenten en uw temperament. De meeste ouders zien hun kinderen graag opgroeien als evenbeeld van henzelf.

Maar te veel ouderparen van tegenwoordig raken hun nieuwe vuur al snel kwijt tijdens de eerste levensmaanden van hun kind. Zij laten de zorg voor de kinderen al te vaak over aan crèches of

babysitters, en zo groeien zij op met betrekkelijk weinig invloed van hun ouders.

Wanneer zulke kinderen de tienerleeftijd bereiken, vragen de ouders zich af waarom zij niet meer met hen kunnen communiceren — waarom er een generatiekloof is. Wat zij niet beseffen, is dat deze generatiekloof al vanaf de geboorte heeft bestaan — dat er nooit echte communicatie is geweest. Deze problemen kunnen echter tot de tienerleeftijd verborgen blijven.

Van geboorte tot lagere school

De eerste jaren vormen de belangrijkste periode in een mensenleven. Voor praktisch alles wat wij zullen worden, wordt de basis gelegd en de richting bepaald tijdens onze eerste levensjaren.

Er wordt gezegd dat wij in het eerste jaar na onze geboorte meer leren dan in enig ander jaar van ons leven. Het valt moeilijk te geloven, maar onderzoekers houden staande dat het waar is.

En wij blijven maar leren tijdens die eerste jaren — in een verbijsterend tempo. Kleine kinderen nemen alles in zich op — zij leren lopen, praten en denken. Zij ontwikkelen een persoonlijkheid en karaktertrekken. HOE leren kinderen feitelijk tijdens deze vroege jaren?

Door middel van voorbeelden!

Alles wat u doet — of niet doet — wordt opgenomen. Als u hen wegbrengt naar crèches of achterlaat bij de kinderopas of de t.v. die van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat staat te brullen, dan zullen zij een heel andere kijk op het leven ontwikkelen dan in uw bedoeling ligt.

Uw kinderen leren spreken met hetzelfde accent en dezelfde stembuigingen en woorden die u gebruikt. Zij zullen uw karaktertrekken en gewoonten overnemen. Waarschijnlijk zullen zij ook dezelfde smaak ontwikkelen op het gebied van eten, vermaak en kunst. Tenminste, ALS u in de buurt bent om invloed op uw kinderen uit te oefenen.

Als hun ouders er niet zijn, zullen kinderen gewoonten, karaktertrekken en smaken van anderen overnemen. Dat kan weleens minder gewenst zijn.

De beste plannen

Maar al te vaak gebeurt het dat jonge ouders met de beste bedoelingen aan de opvoeding van hun kinderen

beginnen, doch al gauw vervallen in bestaande gewoonten. Lange werkuuren en files tijdens de avondspits kunnen gemakkelijk leiden tot een niet zo goede houding van de ouders aan het einde van een vermoeiende dag. Vader zegt wellicht: „Lieverd, bel even een oppas. Dan gaan we uit eten en naar de bioscoop. Daar ben ik echt aan toe.”

Wanneer het weekend aanbreekt, komt de oude gewoonte weer boven om te gaan golfen, tennissen, vissen of bowlen — of welke vorm van vrijetijdsbesteding de ouders vroeger ook maar hebben beoefend.

Pa denkt misschien dat hij met zijn zoon zal gaan voetballen als hij wat ouder is. Maar familiegewoonten zijn meestal erg vast en laten zich later maar moeilijk veranderen. Een kind dat tijdens zijn eerste levensjaren zijn vader met anderen ziet weggaan, zal niet ineens een partijtje met zijn vader willen voetballen als hij twaalf is.

Als ouders daarentegen al op de grond met hun kinderen hebben gespeeld toen zij nog maar drie maanden oud waren, daarna in de achtertuin toen het kleuters waren, hen hebben leren fietsen op hun vierde en krijgertje met hen speelden in de zandbak toen ze acht waren, dan zullen ze nog steeds met hun kinderen optrekken wanneer zij tieners zijn geworden.

Onderricht door voorbeeld

Er is geen betere gelegenheid om de ontwikkeling van uw kind te beïnvloeden dan door het voorbeeld dat u zelf geeft.

Iedereen kent wel het gezegde dat al te veel ouders nog steeds als lijfspreuk hanteren: „Je moet doen wat ik zeg, niet wat ik doe.” Natuurlijk weten wij dat dit niet werkt. Ouders die een kind beklagen dat al vroeg op de middelbare school gaat roken, hebben geen recht van spreken als zij zelf zijn blijven roken.

De vader die er prat op gaat dat hij aan zijn belasting heeft weten te ontkomen, kan niet verwachten dat zijn zoon als eerlijke, gehoorzame burger opgroeit. Zulke ouders hebben de slag al verloren. Hun voorbeeld spreekt duidelijker taal dan hun woorden. In sommige gevallen is ons voorbeeld zelfs lijnrecht in tegenspraak met onze woorden.

De laatste jaren zijn er enkele alarmerende sociale ontwikkelingen

gaande. Er komen steeds meer alcoholisten en ouders die hun kinderen mishandelen. Onderzoekers hebben een verrassend statistisch verband gevonden. Nadat zij honderden probleemgevallen hadden onderzocht, hebben psychologen vastgesteld dat in een groot aantal gevallen waarin ouders hun kinderen mishandelden, deze ouders zelf vroeger ook slecht waren behandeld.

Een zelfde verband kan worden gelegd bij alcoholisme. Volwassenen die aan alcohol verslaafd raken, komen vaak uit een gezin waar sprake was van drankmisbruik.

Als u kinderen hebt, rust op u de enorme verantwoordelijkheid om bij u thuis het goede voorbeeld te geven. Maar om een voorbeeld te kunnen geven, moet u wel thuis zijn.

Het streven is om een positieve invloed uit te dragen. Gezinnen waar liefde en saamhorigheid heersen, zullen kinderen voortbrengen die zelf ook liefde en saamhorigheid geven. Gezinnen waar geluk en vreugde heersen, geven een vredige atmosfeer. En als kinderen uit zulke gezinnen opgroeien en zelf kinderen krijgen, zullen dezelfde vreugde en geluk meestal ook in hun gezinnen aanwezig zijn.

Kwalificaties voor het ouderschap

Aan welke voorwaarden moet men voldoen om vader of moeder te worden? Als u piloot op een lijntoestel zou willen worden, dan zou u honderden, zo niet duizenden uren moeten doorbrengen in kleine vliegtuigjes en vluchtsimulators voordat u de verantwoordelijkheid voor een groot straalvliegtuig zou krijgen.

Een hersenchirurg moet jarenlang studeren en als assistent werken voordat hij de leiding krijgt over de operatiekamer.

Timmerlieden, secretaresses, elektriciens, onderwijzers, scheepsbouwers en winkeliers moeten allemaal bevoegd zijn hun werk uit te voeren.

Maar wat zijn de vereisten voor een ouder? Welke vaardigheden zijn benodigd voor de meest verantwoordelijke taak die iemand op zich kan nemen — vader of moeder worden? Welke scholing is vereist om een baby te krijgen? En welk diploma wordt er uitgereikt als bewijs van goed ouderschap?

Om vader of moeder te worden, hoeft men alleen de pubertijd maar te bereiken. Meer niet. Men hoeft alleen

maar dertien jaar oud te zijn.

Ik ben ervan overtuigd dat iedereen zal toegeven dat iemand van die leeftijd allesbehalve *geschikt* is om ouder te worden. Maar het is biologisch mogelijk.

De vraag is dus: wanneer is men geschikt om een GOEDE ouder te worden?

Als voorwaarden zouden moeten gelden dat iemand een opleiding volgt, zich in een vak bekwaamt en volwassen wordt om de met het ouderschap samenhangende verantwoordelijkheden te kunnen dragen. Maar wie kan zulke

FOTO'S HAL ENCH — PT

Ouders die de tijd nemen hun kinderen goed op te voeden, zullen in dit leven geen grotere geestdrift, vreugde en beloning kennen.

voorwaarden opleggen? Er is geen wetgevende of rechterlijke macht die zulke wetten kan ontwerpen en opleggen.

Derhalve groeien jonge mensen op in de omgeving die hun eigen ouders voor hen hebben geschapen. Zij leren door voorbeeld wat het ouderschap inhoudt. En het resultaat is de samenleving waarin wij leven.

De bijbelse voorbeelden

Uit de Bijbel leren wij dat het in de samenleving van het oude Israël niet veel anders was. In dat land leefde een

priester die God uitstekend diende. Zijn naam was Eli.

Maar Eli was geen goede opvoeder. Over zijn kinderen zegt God: „De zonen van Eli nu waren nietswaardige lieden; zij rekenden niet met de Here” (1 Sam. 2:12-13).

Een van de taken van de priesters was het brengen van slachtoffers voor het volk. De zonen van Eli misbruikten deze offerceremonie, en God zei: „Zo was de zonde van die jonge mannen zeer groot voor het aangezicht des Heren, want de mensen gingen het offer des Heren gering achten” (vers 17).

Verder gedroegen de zonen van Eli zich immoreel op seksueel gebied. Zij brachten schande over hun vader en de levenswijze van God.

Het was jammer dat deze jongemannen niet in de voetsporen van hun vader traden, zoals zij behoorden te doen.

Maar Eli beging dezelfde fout die vele ouders begaan. Hij voedde zijn kinderen niet goed op en onderrichtte hen niet goed. Hij had het te druk — zelfs met het dienen van God.

God koos toen Samuel uit om Eli als priester op te volgen.

Nu zou men toch zeker denken dat Samuel de les van Eli had geleerd en een goede vader zou worden, die welopgevoede kinderen zou grootbrengen.

Maar jammer genoeg herhaalde de trieste geschiedenis zich. Samuel trouwde en stichtte een gezin. Het lag voor de hand dat hij wilde dat zijn zonen hem als

priesters en richters in Israël zouden opvolgen.

De geschiedenis staat beschreven in 1 Samuel 8: „Toen Samuel oud geworden was, stelde hij zijn zonen aan tot richters over Israël. De naam van zijn eerstgeboren zoon was Joël, die van de tweede Abia; zij waren richters te Bersheba” (vers 1 en 2).

Maar net als zijn voorganger Eli onderrichtte en beïnvloedde Samuel zijn zonen niet door zijn goede voorbeeld. Wat was het gevolg?

Vers 3: „Maar zijn zonen wandelden niet in zijn wegen; zij waren op

winstbejag uit, namen geschenken aan en bogen het recht."

Samuels zonen hadden zo'n slechte reputatie binnen de gemeenschap, dat het volk een ander bestuur eiste. Wat een tragedie!

Trek lering uit deze voorbeelden als u ouders bent of het wilt worden.

Wat is het grootste geschenk?

Wat komt het dichtst bij de toverformule voor het opvoeden van kinderen? Houd u vast. Het antwoord zal u wellicht verrassen. Ik beloof u dat het geen geld kost. En het is niet moeilijk te geven.

Het belangrijkste geschenk dat u uw kind ooit kunt geven, is — UW TIJD!

Als u niet genoeg tijd kunt vrijmaken voor het ouderschap, word dan geen ouder.

Ouders die de tijd nemen om hun kinderen goed op te voeden, zullen in dit leven geen grotere geestdrift, vreugde en beloning kennen. Maar als zij het niet op de juiste manier doen en er niet genoeg tijd voor nemen, zijn geen grotere zorgen en teleurstelling denkbaar dan slecht opgevoede kinderen.

Als ouder bent u voortdurend een levend voorbeeld voor uw kinderen. Zij leren elke minuut van de dag hoe zij moeten zijn en hoe niet. Zij zullen uw goede — maar ook uw slechte — voorbeeld zien.

Als uw kinderen zien dat u ruzie maakt, schreeuwt en elkaar zonder respect behandelt, zullen ze denken dat dat de manier is waarop man en vrouw met elkaar omgaan. Dat is immers alles dat ze ooit hebben gezien.

Pasgeboren kinderen hebben geen instinct. Dieren wel. Een pasgeboren kalf of veulen weet direct waar het voedsel moet vinden. Binnen een paar minuten staat het op en begint het al te lopen. Daar zorgt hun instinct voor.

Alles wat menselijke baby's leren, moet hun worden bijgebracht. Door het hun te vertellen. Door het voorbeeld te geven. Zij leren de betekenis van liefde, zorg, toewijding en warmte. Zij leren lachen, schateren en huilen.

Zij leren voortdurend.

De beste manier voor hen om te leren hoe ze zelf vader en moeder en ouders moeten zijn, zijn de voorbeelden die u hun geeft. Maar om hun het voorbeeld te geven, moet u wel tijd aan hen besteden.

Het belang van het voorbeeld

Vanaf de schepping heeft God de

techniek van het voorbeeld gebruikt om te onderwijzen. Wij kunnen de Bijbel lezen, de voorbeelden bekijken en daaruit leren. Wij kunnen er echter ook overheen lezen zonder de achterliggende lessen te leren.

Het belangrijkste is het persoonlijk voorbeeld van Jezus Christus. De apostel Petrus heeft gezegd: „Want hiertoe zijt gij geroepen, daar ook Christus voor u geleden heeft en u een voorbeeld heeft nagelaten, opdat gij in zijn voetstappen zoudt treden” (1 Petr. 2:21). In de tijd dat Jezus op aarde leefde, heeft Hij elke menselijke gedachte en emotie gehad. Paulus zei dat Jezus „in alle dingen op gelijke wijze als wij verzocht is geweest, doch zonder te zondigen” (Hebr. 4:15). Door het leven van Christus te bestuderen kunnen wij, aan de hand van voorbeelden, zien hoe wij zelf moeten leven.

Wij hebben een perfect voorbeeld dat wij kunnen navolgen.

Ten tijde van de schepping was er nog een belangrijk voorbeeld. In zes dagen vormde God de hemel, de aarde en het leven dat wij op aarde kennen. Maar op de zevende dag gebeurde er iets bijzonders.

„Toen God op de zevende dag het werk voltooid had, dat Hij gemaakt had, rustte Hij op de zevende dag van al het werk, dat Hij gemaakt had. En God zegende de zevende dag en heiligde die, omdat Hij daarop gerust heeft van al het werk, dat God scheppende tot stand had gebracht” (Gen. 2:2-3).

God had Adam en Eva op de zesde dag geschapen. Op de zevende dag zagen zij, door het voorbeeld van God, dat zij dienden te rusten.

Toen Jezus kwam, zei Hij over de sabbat: „De sabbat is gemaakt om de mens, en niet de mens om de sabbat. Alzo is de Zoon des mensen heer ook over de sabbat” (Mark. 2:27-28).

Toen God aan het einde van de scheppingsweek rustte, was Hij niet moe. God is geest — onuitputtelijke energie. Maar als Schepper wist Hij dat de mens behoefte had aan één dag rust per week. Zo maakte God de mens *aan de hand van een voorbeeld* duidelijk wat deze moest doen en wanneer hij het moest doen.

Vanaf de schepping heeft God, door aartsvaders, profeten en de apostelen uit het Nieuwe Testament, aan de hand van voorbeelden laten zien wat de mens moest doen en wat niet.

Laat ik een ander voorbeeld geven.

Onlangs sprak ik een man die geloofde dat er niets verkeerd was aan polygamie — het bezit van meer dan één vrouw. Ik vertelde hem dat het volkomen verkeerd was. „God heeft nooit bedoeld dat een mens meer dan één partner heeft”, zei ik. De Eeuwige God heeft gezegd: „Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zij zullen tot één vlees zijn” (Gen. 2:24). Slechts één man en één vrouw kunnen zich in de echt verenigen tot één nieuwe gezinseenheid. Niet „zij drieën” of „zij vieren”, maar „zij tweeën” zullen tot één vlees zijn.

„Welnu,” zei deze man, „u kunt me niet één vers in de Bijbel laten zien waarin staat: ‘Gij zult niet meer dan één vrouw trouwen.’”

Dus sloeg ik de Bijbel op voor een voorbeeld. In oude tijden waren er samenlevingen die polygamie toestonden en in praktijk brachten. Maar er is in de gehele Bijbel niet één voorbeeld te vinden van een gelukkig en harmonieus gezin waar dit gebruik heerste. Daardoor moeten wij inzien dat polygamie niet goed is — en nooit door God bedoeld is.

Over vrijwel elk onderwerp zijn er — positieve of negatieve — voorbeelden te vinden in de Bijbel.

U hebt slechts één keuze

Als u kleine kinderen hebt, besteed dan alle tijd aan hen die u maar kunt vrijmaken. Laat hen aan de hand van voorbeelden zien wat de goede manier van leven is. De jaren gaan snel voorbij. Kinderen die vandaag nog hun eerste wankelste stapjes doen, komen morgen van de middelbare school af. Voordat u het weet, krijgt u te maken met studeren en trouwen. En u zult zich afvragen waar de jaren zijn gebleven.

Onze gehuwde dochter vertelde ons onlangs iets dat wij niet wisten. Wij zijn ooit tweemaal binnen elf maanden voor ons werk overgeplaatst, hetgeen een moeilijke tijd voor het gezin betekende. Maar er zouden toch nog enkele goede dingen uit voortvloeien. Onze dochter was toen vijftien. Vanwege de nieuwe betrekking konden wij als gezin samen veel meer tijd doorbrengen dan ooit daarvoor mogelijk was geweest.

Dit jaar schreef ze: „Pap, ik heb je eigenlijk nooit echt gekend totdat wij
(Zie verder pagina 28)

CHIP PETERSON — SYGMA

Een onzekere start, een afgebroken vlucht en crash — alles in luttele seconden

wordt genoemd. Deze moderne theologen beweren dat de vraag waarom God al deze tragedieën toelaat, of waarom God kennelijk niet machtig genoeg is om er een einde aan te maken, godsdienstkenners al eeuwenlang plaagt. En dat zou best zo kunnen zijn. Omdat de mensen deze kwestie gewoon niet begrijpen!

Als God louter goedheid is, als God liefde is, dan zou Hij de mensheid toch niet willen laten lijden? En als God almachtig is, zoals in de Bijbel staat, waarom maakt Hij dan geen einde aan het leed? Waarom voorkomt Hij het niet?

De geloofwaardigheid van God is nu in het geding, menen de theologen. De wereld, zo betogen zij, is moe geworden van religieuze woordvoerders die God trachten te verdedigen en uitlegen waarom God deze dingen toelaat — en die tegelijkertijd zeggen dat God louter liefde is, dat Hij almachtig is en er een eind aan zou kunnen maken, maar het niet doet. Dus hebben moderne theologen nu deze nieuwe procestheologie ontwikkeld in een poging om deze ogenschijnlijke paradox te verklaren.

Bedenk dat ook rond de eeuwwisseling theologen met een theologie kwamen die toen nieuw was. Zij bekeerden zich tot wat het modernisme wordt genoemd. Anders gezegd: ze ontkenden elke godheid van Jezus Christus. Hij was niet goddelijk. Hij had voor zijn geboorte als mens niet bestaan. Hij was slechts mens. Ook zijn wonderen werden ontkend.

En nu komt een nieuwe generatie religieuze denkers met deze nieuwe idee, die de naam procestheologie draagt. God, zo zeggen zij, is volkomen liefde, maar schiet in kracht tekort.

Zij zeggen niets over het ware doel van het leven. Zij zeggen niets over het herstel van het Koninkrijk van God, het enige Evangelie dat Jezus Christus heeft gepredikt.

Oorsprong en doel van het leven

Maar wat is nu in deze kwestie het werkelijke probleem? Wat is de reden dat God geen einde maakt aan al dit geweld, al dit menselijk leed?

Van alle godsdiensten ter wereld — de vele verschillende zogenoemde niet-christelijke godsdiensten, maar ook de

WAAROM MOET DE MENS LIJDEN?

Herbert W. Armstrong

Theologen menen nu dat God niet bij machte is dit lijden te voorkomen!

Grote vliegcrampen. Verwoestende wervelstormen. Dreigende nucleaire massavernietiging van gehele steden. Is God niet bij machte dit alles te voorkomen?

Wat te denken van al deze

kwaden — het geweld, het menselijk leed dat de mensheid nu al bijna 6000 jaar ondergaat?

Procestheologie

Op het ogenblik maakt op het gebied van het religieuze denken een nieuwe school furore, die procestheologie

christelijke godsdienst — weet er niet één wie en wat God is. Wat is God? Is Hij een drieëenheid? Is God één persoon? Men komt er niet uit.

En geen van de godsdiensten begrijpt ook Gods doel. Heeft God een doel dat Hij aan het verwezenlijken is? Winston Churchill zei tijdens de Tweede Wereldoorlog in een toespraak voor het Amerikaanse congres dat er op aarde een doel wordt verwezenlijkt. Hij duidde daarmee aan dat God, een hogere macht, dat doel aan het uitwerken is.

Niet één godsdienst ter wereld weet precies wat de mens is een waarom hij bestaat. Waarom zijn wij hier? Wat is het doel, zo dat er al is?

Wat zegt God hier zelf over? Merk op wat God zegt in Jesaja, hoofdstuk 40, vers 17 en verder: „Alle volken zijn als niets voor Hem, zij worden door Hem beschouwd als nietig en ijdel. Met wie dan wilt gij God vergelijken en welke vergelijking op Hem toepassen? . . . Hij troont boven het rond der aarde, en haar bewoners zijn als sprinkhanen [d.w.z. voor God]; Hij breidt de hemel uit als een doek en spant hem uit als een tent waarin men woont . . . Met wie dan wilt gij Mij vergelijken, dat Ik hem zou gelijk zijn? zegt de Heilige. Heft uw ogen naar omhoog en ziet: wie heeft dit alles geschapen? Hij, die het heer daarvan in groten getale uitleidt en elk daarvan bij name roept door de grootheid zijner sterkte [hier is sprake van Gods macht, zijn kracht] en omdat Hij geweldig van kracht is; er blijft niet één achter.”

De aarde draait om haar as. De seizoenen wisselen elkaar met regelmaat af. Het is de macht van God die dit alles veroorzaakt. En dat is een enorme macht. Ja, God heeft alle macht.

Hoe alles begon

Wat is de ware oorsprong van God? Wat is de oorsprong van dit zichtbare universum? Het is geen evolutie. Dat kan met zekerheid worden weerlegd. Maar in de Bijbel lezen we: „In den beginne was het Woord en het Woord was bij God en het Woord was God” (Joh. 1:1).

In den beginne was er een grote persoonlijkheid die het Woord heette, de Woordvoerder. En het Woord was samen met een andere persoonlijkheid, God. En het Woord was God. Hoe kan dat? Je zou kunnen zeggen dat zich op zekere plaats John bevond, en dat John

bij Smit was, en dat John een Smit was. Maar John is niet dezelfde persoon als Smit. Hij is een andere persoon. John zou de zoon van Smit kunnen zijn geweest. Zij zouden tot hetzelfde gezin kunnen hebben behoord. Dat is precies wat dit vers betekent.

Daar was het Woord bij God. „Dit was in den beginne bij God. Alle dingen zijn door het Woord geworden . . .” (Joh. 1:2-3).

In Efeze 3:9 lezen wij over „God, Welke alle dingen geschapen heeft door Jezus Christus” (*Statenvert.*). Anders gezegd: het Woord werd Jezus Christus. En God schiep alle dingen door Jezus Christus. Een ander vers zegt: „Want Hij sprak en het was er, Hij gebod en het stond er” (Ps. 33:9). De kracht die uit Hem en uit God de Vader voortkomt, de kracht van de heilige Geest, sprong naar voren en deed het Werk. Alle dingen zijn op die manier geschapen.

Welnu, verder over God. Wat is God? In Johannes 4:24 staat: „God is geest . . .” De mens is niet geestelijk. De mens is vleeselijk. De mens is samengesteld uit materie. God is niet samengesteld uit materie; God is geest. Geest is iets dat men niet kan zien; geest heeft geen gewicht. Materie is iets dat ruimte inneemt en gewicht heeft. Geest is anders.

Sla nu het boek Genesis eens op. „In den beginne schiep God . . .” (Gen. 1:1). Het woord voor God was daar *Elohim*, een meervoudsvorm die meer dan één persoon aanduidt — maar met een enkelvoudige werkwoordsvorm die één God aanduidt. God bestaat dus uit meer dan één persoon.

Het Woord was God, en het Woord was bij God, en derhalve bestond God uit deze twee wezens. Toen Jezus geboren werd, werd Hij door God als zijn Vader verwekt. God werd toen zijn Vader en Jezus werd zijn Zoon. En dus is er de Vader en de Zoon. Samen vormen zij God. God is de familienaam.

Het feit dat God een gezin is, is zeer belangrijk. Hier ligt de sleutel tot de oplossing van het gehele vraagstuk.

Genesis 1:26: „Laat Ons mensen maken naar ons beeld, als onze gelijkenis . . .” In vers 21 tot en met 26 lezen wij dat God zeedieren en landdieren naar hun aard had gemaakt. Elke soort vermenigvuldigt zich naar zijn eigen aard en brengt nooit een geheel nieuwe soort voort.

Naar Gods aard

God heeft de mens gevormd naar zijn eigen aard en niet naar de aard der dieren. God plant zichzelf voort! Als wij dat begrijpen, beginnen wij te begrijpen waarom God al het lijden op aarde toelaat.

Genesis 2:7: „En de Heere God [Heere is de naam van degene die Christus werd] had den mens geformeerd uit het stof der aarde, en in zijn neusgaten geblazen den adem des levens; alzo werd de mens tot een levende ziel” (*Statenvert.*).

Het stof uit de aardbodem werd dus een ziel. Het stof der aarde is geen geest; het stof werd een mens. En die mens is een ziel. Er is een ziel uit de aardbodem voortgekomen. De mens is dus stoffelijk, sterfelijk.

Op andere plaatsen in de Bijbel staat dat er een geest *in* de mens is die geheel anders is. De mens is vleeselijk. De mens is sterfelijk. Het eeuwige leven is niet inherent aan de mens; hij heeft slechts een tijdelijk bestaan. Hij is voortgekomen uit het stof der aarde. Het bestaan van de mens — dat wij menselijk leven noemen — is mogelijk door het ademen van lucht. Hier in Genesis 2:7 wordt het de levensadem genoemd. Leviticus 17:11 zegt ook: „de ziel van het vlees is in het bloed”. Het hart pompt bloed door het lichaam. Het bloed moet van nieuwe brandstof worden voorzien in de vorm van zuurstof, en voedsel en water uit de aarde.

De mens moet kiezen

De mens die door God was geschapen, moest nu een keuze doen.

Karakter is het vermogen van een afzonderlijk geschapen eenheid om tot begrip te komen van juist en onjuist, van waarheid en leugen, van goed en kwaad. Het juiste of het goede kiezen en het kwade verwerpen — zelfs als men wellicht het kwade zou willen doen — de wil om het goede te doen, dat is karakter.

God is het allerhoogste, heilige, rechtvaardige, perfecte, geestelijke karakter. Wil Hij zich voortplanten, dan moet Hij dit karakter in de mens voortplanten. De mens moet zich dit karakter eigen maken.

Hoe moet dat goddelijke karakter komen in iets dat uit de aarde is gemaakt? God gaf de mens een menselijke geest. Deze menselijke geest kon een relatie hebben met God die geest is.

Maar God plaatste die mens voor een keuze, gesymboliseerd door twee bomen in de hof van Eden. De ene boom was de boom des levens. Hoe schenkt God dat leven? Dat geschiedt door de heilige Geest. Wie de Geest van God heeft, heeft het leven; en wie de Geest van God niet bezit, heeft het leven niet. Als de Geest van Christus in u is, behoort u Hem toe (1 Joh. 5:11-12).

Indien iemand echter de Geest van God niet heeft, „die behoort Hem niet toe” (Rom. 8:9). En vers 11: „En indien de Geest van Hem, die Jezus uit de doden heeft opgewekt, in u woont, dan zal Hij, die Christus Jezus uit de doden opgewekt heeft, ook uw sterfelijke lichamen levend [onsterfelijk] maken door zijn Geest, die in u woont.”

God heeft ons sterfelijk gemaakt, maar Hij heeft ons gemaakt om onsterfelijk te worden. En God stelde de mens voor een keuze omdat karakter in de mens moest worden gekweekt! Karakter wordt ontwikkeld door keuze.

De andere boom, de andere mogelijkheid voor de mens, symboliseert de manier waarop de mens geheel zelfstandig de kennis van goed en kwaad begint te verwerven. Hoe leren we de waarheid van God kennen? In 1 Korinthe 2:9 lezen we: „Wat geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en wat in geen mensenhart [menselijke geest] is opgekomen, al wat God heeft bereid voor degenen, die Hem liefhebben” — met andere woorden, geestelijke kennis.

God openbaart ons deze dingen door zijn Geest. Alleen de Geest van God openbaart Gods kennis — geestelijke kennis en geestelijk karakter. Maar de mens besloot de basis voor dit karakter zelf te ontwikkelen, om zelf goed en kwaad, waarheid en leugen van elkaar te onderscheiden.

Om hem te straffen sloot God toen de boom des levens voor hem af. Met andere woorden: Hij sloot de heilige Geest voor de mens af.

God had een plan van 7000 jaar opgezet, waarbinnen de mens, die gemaakt was uit het stof van de aardbodem, het goddelijke karakter moest ontwikkelen. Het is Gods bedoeling om ons onsterfelijk te maken zoals God, tot we God worden zoals Hij God is. En dat moet door menselijke ervaring gebeuren, maar het moet van God komen, met onze

toestemming en volgens onze wens, beslissing en eigen wil.

Hoe is God?

1 Johannes 3:1-2 luidt: „Ziet, welk een liefde ons de Vader heeft gegeven [hier staat zwart op wit dat God ons liefheeft], dat wij kinderen Gods genoemd worden [om uiteindelijk uit God te worden geboren, al zijn we nu door Hem verwekt; want God is zich aan het voortplanten en wij worden de zonen van God genoemd]... Geliefden, nu zijn wij kinderen Gods [doch alleen verwekt, nog niet geboren] en het is nog niet geopenbaard, wat wij zijn zullen [anders gezegd: wat we zullen worden, kan men nog niet zien]; maar wij weten, dat, als Hij zal geopenbaard zijn, wij Hem gelijk zullen wezen; want wij zullen Hem zien, gelijk Hij is.”

Hoe is Hij? In het eerste hoofdstuk van de Openbaring en op andere plaatsen in de Bijbel kunt u lezen dat zijn gezicht als de zon in volle *kracht* en sterkte is. Het is zo helder dat u zelfs blind zou worden als u er door een beroet stuk glas naar zou kijken. Zijn ogen zijn als vurige vlammen. God is geest. En als u geest kon zien, zou u dat zien. En ook wij zullen zo zijn als God komt. Wanneer Hij verschijnt, zullen wij zijn als Hij. Dit verwijst naar de Tweede Komst van Christus, die nu voor onze eigen generatie ophanden is.

Het doel van God is karaktervorming. Daarom heeft Hij de mens van stof gemaakt. Wij kunnen tot een heilig karakter worden *gevormd* in een lichaam van aardse klei. In Jesaja 64:8 lezen wij: „Maar nu, Here, Gij zijt onze Vader; wij zijn het leem, Gij zijt onze Formeerder en wij allen zijn het werk van uw hand.”

Ook Job vroeg: „Als een mens sterft, zou hij herleven? Dan zou ik hoop hebben al de dagen van mijn zware dienst, totdat mijn aflossing zou komen. Gij [God] zoudt roepen en ik zou U antwoorden, naar het maaksel uwer handen zoudt Gij verlangen” (Job 14:14-15).

Job wist dat hij het werk van Gods hand was. Wij allen zijn de klei. God is de pottenbakker. Een pottenbakker vormt en modelleert klei in de vorm en het model dat hij wil hebben. Als wij ons aan zijn handen toevertrouwen, als wij ons aan Hem en aan zijn wil overgeven, zal God ons dus vormen tot het goddelijke karakter van liefde.

God is liefde. God zal ons vervullen van zijn goddelijke liefde, een liefde waarmee wij niet zijn geboren. Het is een geschenk van God door zijn heilige Geest.

Merk op wat er in Jesaja 45:9 staat: „Wee hem die met zijn Formeerder twist... Zal ook het leem tot zijn vormer zeggen: Wat maakt gij?...”

Wat dus te denken van de theologen die menen dat het verdeelde christendom van tegenwoordig Gods religie is, dat dit Gods wereld is, en dat God niet machtig genoeg is om aan alle kwaad een einde te maken?

God laat de mens zijn eigen beslissingen nemen. En als de mens de verkeerde beslissing neemt, heeft God gezegd dat wij zullen oogsten wat wij zaaien. God heeft zijn volk dat vanaf het begin der dagen gezegd. Hij heeft het oude Israël gezegd. En Jezus Christus heeft het ons gezegd. Als wij zondigen, zullen wij de gevolgen moeten dragen. God laat dat toe. Hij staat lijden en de pijn van zonde toe voor een goed doel.

God heeft de mens verstand gegeven om mee te denken. Hij heeft de mens geopenbaarde kennis gegeven in de Bijbel. De mens kan die kennis gebruiken om Gods weg te leren gaan. Dat is nodig voor de ontwikkeling van karakter, zodat wij als God kunnen worden, zodat wij kinderen van God kunnen worden, zodat wij als kinderen van God kunnen worden geboren. Maar de hele geschiedenis door heeft de mens geweigerd die weg te gaan — met uitzondering van een enkeling die God heeft geroepen en aan wie Hij zijn waarheid heeft geopenbaard door zijn heilige Geest.

In Mattheüs 24:4-5 zegt Jezus: „Ziet toe, dat niemand u verleide! Want velen zullen komen onder mijn naam en zeggen: Ik ben de Christus, en zij zullen velen verleiden.”

Hoe kunnen zij dat doen? In Mattheüs 15:9 zegt Jezus: „Tevergeefs eren zij Mij, omdat zij leringen leren, die geboden van mensen zijn.” Zij beroven het Woord van God van kracht ter wille van hun overlevering (vers 3).

De geboden van God vormen de juiste manier om te leven; zij tonen Gods levenswijze. De mensen hebben Gods geboden niet gehouden. Zij zeggen, en vele predikers met hen, dat Gods geboden zijn afgeschaft.

Gods geboden vormen de levenswijze
(Zie verder pagina 27)

Een voorbode van rampspoed

Dan C. Taylor

Sinds vele jaren — sommige deskundigen houden het op decennia — zijn de weersomstandigheden over de gehele wereld niet zo chaotisch geweest.

Terwijl miljoenen mensen in het ene deel van de wereld stilaan ten onder gingen door droogte en hongersnood, werden miljoenen anderen op andere plaatsen geteisterd door hevige stormen, stortregens en overstromingen.

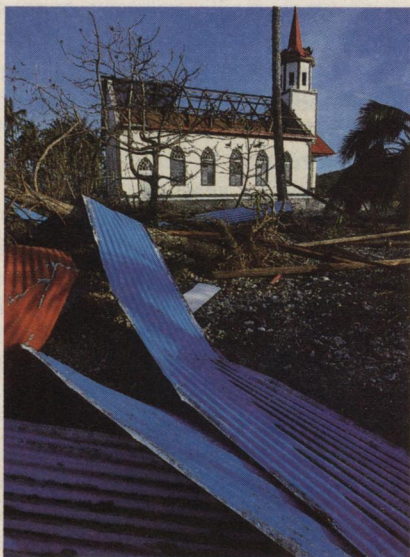
Wat heeft onze meteorologische misère van dit jaar veroorzaakt? En welke lering moeten wij trekken uit deze wijdverspreide weerramp?

Wat grote zorgen baart, is dat niet alleen de landen getroffen zijn die de gevolgen van een klimatologische tegenslag het slechtst kunnen dragen, maar ook het grootste deel van de weinige voedslexporterende landen. De directe gevolgen zijn onbekend, maar als de droogte aanhoudt en de hongersnood zich verspreidt in Azië en Afrika, zal de mondiale ellende-coëfficiënt zeker groter worden.

Inventarisatie van een ramp

In Azië hebben India en Indonesië het meest van de droogte te lijden gehad. In Indonesië heeft de droogte meer dan 350 levens geëist. In India raken de moeizaam opgebouwde graanoverschotten bedreigd naarmate de hongersnood zijn tol eist in het zuiden van het land.

In Afrika is het niet zozeer een kwestie van uitmaken wie er zijn getroffen door de droogte, maar wie niet. Slechts weinig landen in dit werelddeel zijn ontsnapt aan de dode-

Schade door de wervelstorm Veena, in Tahiti

C. SIMONPIETRI — SYGMA

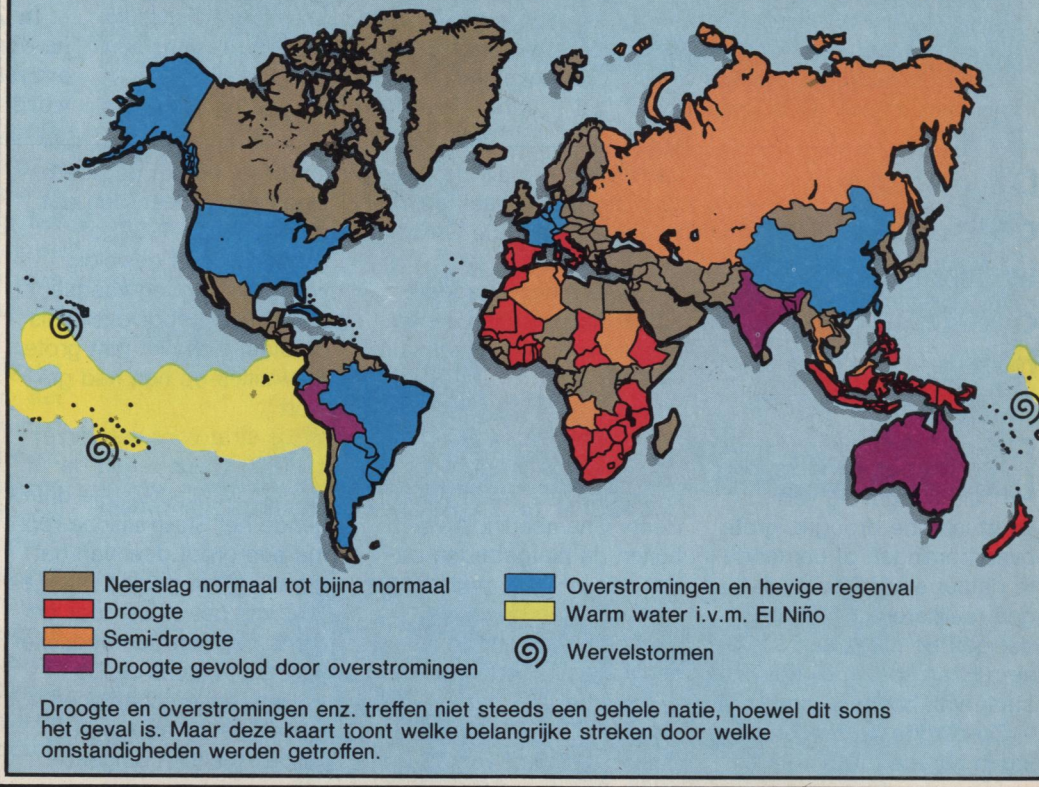
Distributie van water bij het dorp Lanwa in India

lijke greep van de droogte. Zelfs Zuid-Afrika, de ongekroonde meester van de Afrikaanse landbouw, heeft dit jaar 1,5 miljoen ton graan moeten importeren. Meestal kan het land, ondanks politieke obstakels, graan — hoofdzakelijk mais (of „mealies”) — naar andere Afrikaanse landen exporteren.

In het Sahel-gebied in West-Afrika lijkt de toestand een vervolg op de lange nachtmerrie die aan het einde van de jaren zestig is begonnen. In Ghana, dat al te kampen heeft met twee miljoen vluchtelingen die Nigeria gedwongen hebben verlaten, grijpt de hongersnood om zich heen. Veertig procent van de oogst van het land is verloren gegaan door bosbranden. Verder naar het noorden hebben de 1,6 miljoen Mauretaniërs normaal gesproken 130.000 ton graan nodig om te overleven. De oogst bedroeg er dit jaar echter slechts 20.000 ton.

Op een gegeven moment ging dit jaar bijna het gehele zuidelijke halfrond — plus een groot aantal landen boven de evenaar — gebukt onder grote droogte. In dat gebied woont meer dan een kwart van de wereldbevolking.

WEERSOMSTANDIGHEDEN IN APRIL-MEI 1983

PT-KAART MONTE WOLVERTON

Tot dusver is het verlies aan mensenlevens minimaal, maar de dreiging dat de honger een zware tol zal gaan eisen, ligt op de loer voor meer dan 200.000 mensen in het zuiden van de Filipijnen, meer dan een miljoen mensen in Indonesië, verscheidene miljoenen in Afrika en — geloof het of

niet — meer dan 100 miljoen mensen in India.

Verder is de materiële schade over de gehele wereld enorm. Volgens een schatting uit maart van dit jaar bedraagt het verlies in Australië alleen al 7,5 miljard Amerikaanse dollars! Men verwacht dat de inkomsten per boerderij er

BALDEV — SYGMA

Droogte in de Westafrikaanse Sahel

FOTO DIPLOMATIQUE — LIAISON

De overstromde Seine in Parijs

J. GUICHARD — SYGMA

HET WEER IN 1983

van 10.500 dollar vorig jaar zullen kelderen tot 2.000 dollar dit jaar. Veel Australische boeren menen dat het circa zeven jaar zal duren voordat ze de droogte weer te boven zijn. Weliswaar verwacht men dat Australië aan zijn overeenkomsten voor graanexport zal

Zuid-Azië, Australië en Oceanië te kampen hadden met droogte, werden grote gebieden in West-Europa, de Verenigde Staten en Zuid-Amerika geteisterd door hevige regens en overstromingen.

In West-Europa zorgden door de

schade aan gewassen op 312 miljoen dollar en stond ruim 240.000 ha land onder water.

In Zuid-Amerika kwamen alleen al in Equador 260 mensen om bij overstromingen. De schade daar wordt geraamd op meer dan 200

miljoen dollar. In Peru zorgden niet alleen overstromingen voor schade. De economisch belangrijke visserij op ansjovis en tonijn kreeg een zware klap te verduren doordat er maar weinig vis te vangen viel in het anders zeer visrijke zuidoostelijke deel van de Stille Oceaan. De vis was verjaagd door een ongevoelbaar hoge temperatuur van de kustwateren.

Wanneer men een schatting van de schade gaat maken, rijst meteen de vraag hoe dit alles op zo'n grote schaal kan gebeuren. Volgens veel meteorologen ligt het antwoord in een cyclische verandering in de luchtdrukssystemen boven de Stille Oceaan, waardoor een warme zeestroming, El Niño genaamd, ons weer danig in de war kan sturen.

De oorsprong van onze problemen

Er zijn veel ongewone weersverschijnselen. Maar er zijn er maar weinig die ons voor meer raadselen stellen dan de gevolgen van de warme zeestroming in het zuidoostelijk deel van de Stille Oceaan, die bekend staat als El Niño — wat „het jongetje” betekent in het Spaans. Deze zeestroming is zo genoemd omdat hij, rond kerstmis 1795, voor het eerst werd gesignaleerd door vissers voor de kust van Peru.

Terwijl geleerden nog niet precies lijken te weten waardoor een El Niño wordt veroorzaakt, weet men wel dat een belangrijke factor in het ontstaan ervan een enorme schommelingsbeweging is, die de Zuidelijke Oscillatie wordt genoemd. Volgens Gene Rasmussen, hoofd van de onderzoeksafdeling van het Amerikaanse National Weather Service Climate Analysis Center, brengt dit weersverschijnsel om de twee tot zeven jaar een

De ECHTE WAARHEID

De rol van de politiek in het ontstaan van hongersnood

De meesten van ons beschouwen hongersnood als het gevolg van voortdurende droogte, grote overstromingen of een andere natuurramp. Slechts weinigen realiseren zich echter dat ook de mens een actieve rol kan spelen bij het ontstaan van hongersnood.

Zo zorgde de burgeroorlog in Nigeria (1967-1970) er bijvoorbeeld voor dat duizenden mensen in de opstandige staat Biafra de hongerdood stierven.

Op andere plaatsen over de gehele wereld eisen onverstandige landbouwmethoden hun tol. Maar slechts weinig recente hongersno-

den zijn zo erg als de door de mens veroorzaakte Grote Hongersnood in de Oekraïne in 1932-1933.

Omtrent deze tragedie heerst nog steeds veel onwetendheid, omdat er maar weinig nieuws over verscheen.

Toch bereikten enkele berichten het Westen. Voor verslaggevers zoals William Henry Chamberlin, die zich buiten de platgetreden paden van de georganiseerde rondleidingen begaven, was de hongersnood levensecht.

In een artikel dat verscheen in de *Christian Science Monitor* van 29 mei 1934, beschreef Chamberlin de oorzaak van deze ramp.

„Wat lag ten grondslag aan deze grote menselijke catastrofe. Deze tragedie was zeker niet het gevolg van een natuurramp zoals grote droogte of een over-

stroming, omdat de boeren algemeen verklaarden dat de oogst van 1932, ofschoon zij niet geweldig was, hen genoeg voedsel zou hebben opgeleverd als de staat zich niet met grote rekvisities op hen had gestort.”

Als straf voor het verzet in de Oekraïne tegen de landbouwcollectivisatie ontgingde het Stalinistische regime een groot deel van het graan uit het gebied. Als gevolg van het aldus door de mens gecreëerde voedseltekort zijn volgens de betrouwbaarste schattingen tussen de vijf en zeven miljoen mensen omgekomen.

Dit jaar is het vijftig jaar geleden dat de Oekraïne werd geteisterd door de Grote Hongersnood — een waarschuwing aan de hele mensheid dat overheidsbesluiten grote schade kunnen aanrichten.

kunnen voldoen, maar daarvoor zal het land wel zijn eigen graanreserves moeten aanspreken.

Het aangrenzende Nieuw-Zeeland is ook zwaar getroffen door de droogte. De schapenfokkers waren niet voorbereid op een dergelijk lange droogteperiode en kregen te kampen met een gebrek aan veevoeder omdat ze hadden verzuimd hun kudden te verkleinen. Elders in Oceanië vormde de cycloon Oscar de ergste natuurramp die Fiji in meer dan 50 jaar heeft bezocht. Ten oosten van Fiji werd Tahiti dit jaar tot vijfmaal toe door een cycloon getroffen, terwijl zo iets meestal maar eens in de paar jaar voorkomt. De laatste van deze vijf cyclonen, Veena, was de ergste die Frans Polynesië in 70 jaar heeft getroffen.

Van droogte naar overstromingen

Terwijl grote delen van Afrika,

regen gezwollen rivieren voor wateroverlast in Frankrijk, België, Nederland en West-Duitsland. Verder bemoeilijkt drassige grond hier het planten en zaaien van gewassen.

In de V.S. zetten overstromingen eerder dit jaar een deel van het Mississippi-dal onder water, terwijl stormvloeden de kust van Californië geselden. Hevige regens in het voorjaar, die volgden op een snelle dooi van de wintersneeuw, teisterden het met regenwater doordrenkte Utah. Een groot deel van de fruitoogst in Georgia, Noord- en Zuid-Carolina, Tennessee en Arkansas ging verloren door een late voorjaarskoude in een winter waar maar geen einde aan wilde komen. Tezelfdertijd werd het zaaien in het Midden-Westen ernstig vertraagd door ongewoon zware regenval voor de tijd van het jaar. In juni raamde men in Mississippi de

verschuiving teweeg in de luchtdrukgebieden boven de Stille Oceaan, waardoor een El Niño-situatie kan ontstaan. Dat gaat als volgt.

Onder normale omstandigheden zorgen de hoge-drukcellen (kolommen warme, lichte lucht) die de Stille Oceaan beheersen, samen met de aardrotatie, voor een luchtbeweging met de klok mee op het noordelijk halfrond en tegen de klok in op het zuidelijk halfrond. Deze beweging veroorzaakt de oostpassaatwinden (van oost naar west) rond de evenaar.

Dit heeft onder andere tot gevolg dat het warme oppervlaktewater van het oostelijk deel van de Stille Oceaan naar het westen wordt gestuwd, waardoor het westelijk deel van deze oceaan een iets hoger peil en een hogere temperatuur krijgt dan het oostelijk deel. Verder zorgt de oost-westbeweging van warm oppervlaktewater voor een opwelling van voedselrijk koud water in het oostelijk deel van de Stille Oceaan. Hiervan leven de grote hoeveelheden vis en de watervogels die normaal de kustwateren van Zuid-Amerika bevolken.

Als de hoge-drukcellen boven de Stille Oceaan echter beginnen te verdwijnen, wordt hun plaats ingenomen door lage-drukcellen (kolommen koude, zware lucht). Hierdoor gaan de oostelijke winden liggen of zelfs in tegengestelde richting waaien. Als er geen wind meer is die het oppervlaktewater naar het westen stuwt, gaat de watertemperatuur in het oostelijk deel van de Stille Oceaan stijgen. Dit verdrijft de vis en de zeevogels uit het gebied. Het eindresultaat is een El Niño-situatie.

Naarmate El Niño zich verder ontwikkelt, stijgen de watertemperaturen aanzienlijk. In sommige gebieden van deze meest recente El Niño steeg de watertemperatuur met meer dan 8°C. Dit proces kan worden vergeleken met een pan dikke soep die op het vuur staat. Als de temperatuur ervan stijgt, spatten op sommige plaatsen luchtbelletjes aan de oppervlakte uit elkaar. Op ongeveer dezelfde wijze ontstaan hier en daar hevige stormen wanneer het oostelijk deel van de Stille Oceaan wordt verwarmd.

Als men daarbij ook nog bedenkt dat de lage-drukcellen die boven de Stille Oceaan ontstaan, de straalstromen in de hogere luchtlagen naar de evenaar aantrekken, dan valt gemak-

Instortende strandhuisjes in Santa Cruz in Californië

C. FOOTE — LIAISON

Ondergelopen straten in steden langs de Rijn

R. BOSSU — SYGMA

Hongerige schapen krijgen graan in Australië

D. RIVIERE — LIAISON

kelijk te begrijpen hoe zich boven de Stille Oceaan ontwikkelende stormen de kusten van Californië, Equador en Peru kunnen bereiken. Het is zelfs zo dat sommige geleerden vermoeden dat dezelfde vochthoudende straalstroom die zoveel regen in de V.S. liet vallen, waarschijnlijk ook het slechte weer van dit jaar in Europa heeft veroorzaakt door de vochtige lucht over de Atlantische Oceaan heen te blazen.

Maar wat heeft El Niño te maken met de droogte op het zuidelijk halfrond?

Met deze vraag wendden we ons nogmaals tot Gene Rasmussen, een van 's werelds meest vooraanstaande deskundigen op dit gebied. „Wanneer de luchtdruk lager dan normaal is boven het zuidoostelijk deel van de Stille Oceaan,” aldus Rasmussen, „dan is deze vaak hoger dan normaal boven Australië, Indonesië, de Indische Oceaan en soms boven India, en omgekeerd.”

Studies over een lange periode duiden erop dat het verschijnen van een El Niño is samengevallen met vijf van de ergste droogteperiodes in India sinds 1875, en met negen van zulke periodes in Australië sinds 1864.

De lessen die wij moeten leren

De wetenschap heeft de El Niño de schuld gegeven van de buitengewone weersomstandigheden die zich in 1972-73 over de gehele wereld voordeden. Volgens een studie daalde gedurende die periode door droogte in de Sovjet-Unie en India de wereldgraanproductie met zes procent. In diezelfde periode schoten de graanprijzen met vijftig procent omhoog.

Veel landen moeten hun graanreserves aanspreken om door de huidige droogteperiode heen te komen. Wat zal er gebeuren als een volgende El Niño over twee of zeven jaar toeslaat? Hoe zal het er dan voorstaan met de graanreserves.

Van oudsher kunnen landen waar hongersnood heerst, zich wenden tot enkele landen die zijn gezegend met een overvloed aan graan en ander voedsel. Tot die eliteclub van zes graanexporterende landen behoren de V.S., Canada, Argentinië, Australië, Zuid-Afrika en Thailand. De meeste van deze landen zijn nu ook getroffen door het slechte weer van dit jaar.

Wat zullen de directe gevolgen zijn van deze weercatastrofe? Australië moet zijn reserves aanspreken om aan

zijn verplichtingen te kunnen voldoen. Zuid-Afrika moet graan importeren. West-Europa en de V.S. hebben tijdens de zaaiperiode ongewoon koud en vochtig weer gehad.

Ironisch genoeg hebben de Verenigde Staten, die het meeste graan exporteren en op dit moment met grote overschotten zitten, te midden van deze grote behoefte aan graan, besloten om landbouwgrond uit produktie te nemen. Dit gebeurt in het kader van een programma dat boeren krediet geeft ter waarde van hun overschotten als zij land uit produktie nemen. Dit mag de Amerikaanse boer wellicht voor het faillissement behoeden, maar het belooft niet veel goeds voor de toekomst van arme landen waar honger heerst.

Meer dan 100 landen zijn voor hun graanvoorziening afhankelijk van de Verenigde Staten. Deze afhankelijkheid zou in de toekomst weleens noodlottig kunnen blijken. In hun streven naar snelle vooruitgang hebben veel ontwikkelingslanden hun agrarische sector ernstig verwaarloosd. Door zich te concentreren op staalfabrieken en andere industrieën, of uitsluitend op agrarische produkten die veel geld opbrengen, kunnen veel landen niet meer in de eigen voedselbehoefte voorzien. Overheidsorganen die de prijzen van landbouwprodukten reguleren, hebben in verscheidene landen de landbouw vrijwel kapotgemaakt.

Zulke kortzichtige maatregelen zullen veel landen de komende jaren grote hoofdbreken bezorgen. De dag van de afrekening kan weleens eerder komen dan menigeen wil geloven. Voorspellingen van de wereldvoedsel- en landbouworganisatie FAO geven aan dat de wereldgraanproductie dit jaar waarschijnlijk met meer dan 100 miljoen ton zal dalen. Sommige meteorologen voorspellen dat de huidige droogte in enkele gebieden nog wel zeven jaar kan aanhouden.

De Amerikaanse schrijver Charles Dudley Warner heeft eens geschreven: „Iedereen heeft het over het weer, maar niemand doet er iets aan.” In het algemeen zijn deze woorden waar gebleken. Maar er is een tijd geweest waarin een natie waar een lange periode van slecht weer was voorspeld, er daadwerkelijk iets aan deed. Deze natie was het oude Egypte, het machtigste land uit die tijd. Egypte was in die dagen gezegend met opmerkelijke leiders. U

herinnert zich wellicht hoe Jozef door God werd geïnspireerd om de droom van Farao te verklaren. Daarna kreeg Jozef de leiding over de voorbereidingen die getroffen moesten worden om het land door de komende magere jaren heen te helpen. Dit was ongetwijfeld een hoogst belangrijke rol. Maar al te vaak vergeten wij echter dat Jozef deze taak alleen maar kon volbrengen doordat hij de volledige steun had van de man boven hem. Farao was zo wijs om naar goede raad te luisteren en die op te volgen door de nodige maatregelen te treffen (Gen. 41:33-40).

In onze eigen tijd hebben wij maar enkele Jozefs — en geen Farao's. Leiders nemen dikwijls besluiten die zijn ingegeven door wat op zeker ogenblik populair is, en niet door wat op lange duur goed voor het land is. Het zijn werkelijk de blinden die de blinden leiden (zie Matth. 15:14).

God regelt het weer vandaag de dag nog net zoals Hij dat in het oude Egypte deed (Job 37; Deut. 28:22). In 1 Koningen 17 en 18 gebruikte God droogte om een afvallig geworden Israëel te waarschuwen dat het zich van zijn valse goden moest afwenden. Heden ten dage gebruikt God hetzelfde instrument om een mensheid die geen berouw toont, te waarschuwen dat zij zich moet afwenden van haar valse goden, begeerten en hebzucht.

Christus waarschuwde bijna 2000 jaar geleden dat de tekenen van de eindtijd bestonden uit hongersnoden en andere natuurrampen (Matth. 24:3-8).

Het van slag geraakte weer en slechte planning in de landbouw maken een grootschalige hongersnood nu voor een groot deel van de mensheid tot een reëel gevaar. Het weer van 1983 is slechts een voorbode van rampspoed — een geprofeteerde rampspoed waarop de mens in het geheel niet is voorbereid.

Niettemin is er goede reden voor hoop. De wereld zal binnenkort door goddelijke interventie een beter leven tegemoetgaan. De wederkomst van Jezus Christus zal een nieuw tijdperk inluiden, een tijdperk waarin landen zullen zijn gezegend met wijze, rechtvaardige, toegewijde leiders. Een tijdperk waarin allen onder hun eigen wijnstok zullen zitten en genieten van de vruchten van hun arbeid en de zegeningen van goed weer en voorspoed die hun Schepper voor een berouwvolle mensheid in petto heeft. □

Wij zijn gewoontedieren WAAROM?

Donald D. Schroeder

Onze nieuwe lezers zullen ervan staan te kijken als zij nagaan hoeveel van hetgeen wij doen, denken en voelen een kwestie van gewoonte is.

Zonder gewoonten zouden wij niet kunnen functioneren — misschien zelfs niet in leven kunnen blijven. Dat is de goede kant van gewoonten.

Automatisch handelen stelt ons in staat om zonder enig bewust nadenken, zonder inspanning of onnodige aandacht een waarlijk astronomisch aantal handelingen te verrichten zoals onze schoenveters strikken, een shirt dichtknopen, fietsen, wandelen, hardlopen, typen, het onthouden van telefoonnummers, ja zelfs het reageren op gevaar.

Wat is een gewoonte?

Een gewoonte is een aangeleerd patroon van handelen, denken of voelen.

Verwar deze aangeleerde patronen niet met aangeboren functies buiten de wil om zoals verteren, ademhalen, transpireren of rillen van kou. De ontwikkeling van gewoonten, vooral als het goede gewoonten betreft, stelt ons in staat belangrijkere mentale verrichtingen te bewaren voor meer eisende taken en uitdagingen. Daarentegen betekenen slechte gewoonten verkwisting van menselijke energie en beperking van de menselijke ontwikkeling.

„Gewoonten beginnen als

spinnewebben, maar worden later tot scheepskabels”, luidt een Spaans spreekwoord.

Gewoontevorming begint als wij herhaalde malen op dezelfde wijze ergens op reageren, hetzij lichamelijk, geestelijk of emotioneel. Hoeveel reacties nodig zijn om een gewoonte te doen ontstaan, verschilt van mens tot mens, en is afhankelijk van de soort stimulans.

Goede en slechte gewoonten worden in wezen op dezelfde manier ontwikkeld. Voor ouders is het dan ook van het allergrootste belang erop toe te zien dat hun kinderen — vooral in hun

prille jeugd — goede gewoonten aanleren. Gewoonten zijn moeilijk af te leren. Blijkbaar kunnen de hersenen slechte gewoonten nooit helemaal „vergeten”, hoewel ze op de achtergrond kunnen raken doordat ze niet meer toegepast worden of vervangen zijn door andere (hopelijk betere) gewoonten.

Zogenaamd vrije geesten en individualisten (en menigeen beschouwt zichzelf als zodanig) zijn niet werkelijk vrij van gewoonten. Ze ontwikkelen hun eigen specifieke gewoonten.

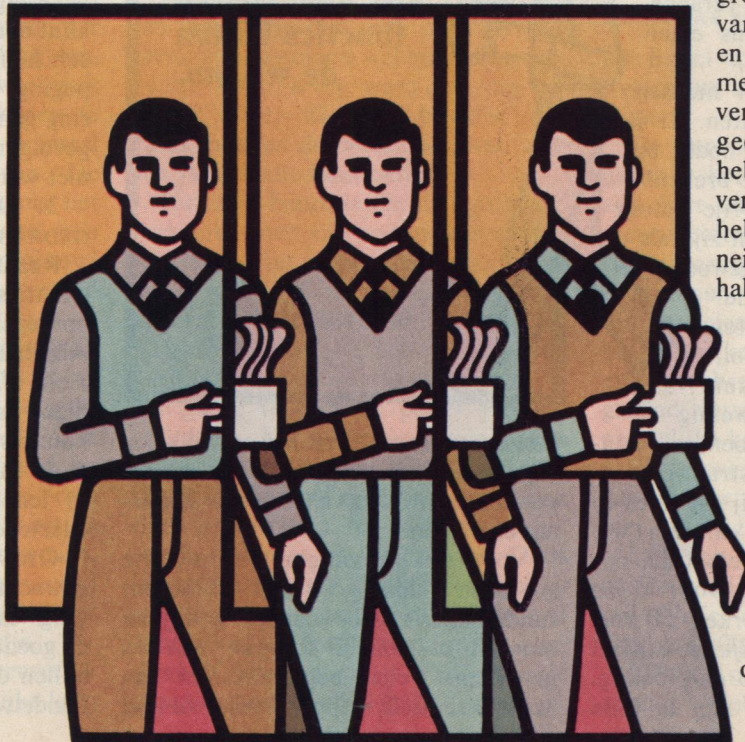
Wat wij, in de ruimste zin genomen, persoonlijkheid noemen, is voor een

groot deel een combinatie van duizenden individuele en specifieke gewoonten. De mens is een samenstel van verscheidene gewoonten. De gedachten van een mens hebben uiteraard geen vast verloop, maar denkpatronen hebben wel zeer sterk de neiging zich telkens te herhalen.

Sommige mensen ontwikkelen gezonde denkpatronen, anderen daarentegen uiterst verwarde.

Uniek in onze gewoonten

Onze individuele gewoontepatronen komen niet alleen aan het licht door onze manier van praten, maar ook door onze algemene houding en ons dagelijks

gedrag. Ze blijken ook uit de wijze waarop wij het hoofd weten te bieden aan zorgen en problemen.

Sommigen hebben zich aangewend steeds de wenkbrauwen te fronsen, anderen raken snel uit hun humeur en weer anderen tonen zich angstig, vijandig of argwanend. Er zijn ook mensen die uit gewoonte openhartiger zijn, zorgzaam, vriendelijk en goed van vertrouwen.

Wij ontwikkelen verschillende, zelfs unieke gewoonten voor wat betreft onze gebaren, lichaamshouding en -bewegingen. Sterk uiteenlopende eet- en drinkgewoonten en smaken worden aangeleerd. Wij ontwikkelen zeer verschillende gewoonten voor wat onze gevoelens betreft.

Al deze dingen zijn aangeleerd; het zijn geen overgeërfde eigenschappen.

Zelfs herhaalde successen en mislukkingen in ons leven zijn dikwijls een kwestie van gewoonte; ze berusten op een zelfde wijze van reageren op de problemen en uitdagingen die het leven ons voorlegt.

Negatieve kant

Gewoonten stellen ons in staat andere dingen te leren. Maar ze maken het ons ook moeilijk om vaste manieren waarop wij handelen, denken en voelen, te veranderen. Gewoonten beperken ons tot bepaalde reactiepatronen, zodat wij de neiging hebben ons tegen elke verandering in de ons zo vertrouwde routine te verzetten — zelfs als zo'n verandering geheel en al in ons eigen belang is.

Maar al te vaak zijn mensen slaaf van slechte gewoonten. Er is een sterk karakter voor nodig om met slechte gewoonten te breken!

Een dier zou in de vrije natuur geen lang leven beschoren zijn als het zich diverse slechte gewoonten van de mens aanwende!

Wij kunnen ons te buiten gaan aan roken, alcohol, sex en medicijnen; wij kunnen te veel eten en te weinig aan lichaamsbeweging doen; wij kunnen ons emotioneel destructief ontwikkelen en nochtans bij dit alles in leven blijven, ook al maken wij daarmee geleidelijk een eind aan ons bestaan als individu. Door deze slechte gewoonten beperken of verminderen wij ons menselijk potentieel en belemmeren wij onze ontplooiing. Vele slechte gewoonten zijn in feite

wat de Bijbel zonde noemt! Ze houden overtreding in van Gods geestelijke wet, de Tien Geboden.

Slechte gewoonten die nog worden versterkt door chemische stoffen — bijv. nicotine en andere drugs — zijn uiterst moeilijk af te leren. Maar ook gewoonten die emoties en opvattingen ongunstig beïnvloeden, kan men bijzonder moeilijk, ja soms nog veel moeilijker, veranderen.

Tragisch genoeg kunnen hele volkeren verslaafd raken aan slechte gewoonten waar het eten, handelen, denken en voelen betreft.

Overwinnen van slechte gewoonten

Wie is geen slaaf van slechte gewoonten geweest? Wie heeft niet, zorgeloos, toegelaten dat slechte gewoonten zich steeds sterker van zijn geest en zijn gevoelens meester maakten?

Je leven beteren — fysiek, mentaal, emotioneel en geestelijk — is voornamelijk een kwestie van het veranderen of overwinnen van slechte gewoonten.

**Een gewoonte is een
aangeleerd patroon
van handelen,
denken of voelen.
Verwar deze
aangeleerde
patronen niet
met aangeboren
functies buiten
de wil om.**

Het is een kwestie van het ontwikkelen van nieuwe, betere en dominerender gewoontepatronen van denken, handelen en voelen.

Voor het vervangen van slechte gewoonten door goede, zijn absoluut fundamentele voorwaarden nodig en moeten essentiële stappen worden genomen. Velen beginnen niet aan zulke essentiële stappen omdat ze veel

geestelijke inspanning en tijd vergen of omdat het mislukken van eerdere pogingen om van een slechte gewoonte af te komen, hen heeft ontmoedigd.

De eerste wet om een slechte gewoonte op te geven, is:

1. ERKEN DAT HETGEEN U DOET, DENKT EN VOELT, VERKEERD EN SCHADELIJK IS. In bijbelse termen is dit de eerste stap van *bekering*. (Uiteraard vereist dit de juiste norm om te beslissen wat juist en verkeerd is. En dit vereist kennis van Gods Wet.)

Zonder deze stap is verandering onmogelijk. Velen falen doordat zij nooit, in diepste wezen overtuigd, werkelijk vaststellen en beseffen dat hun denken en handelwijze verkeerd zijn. Zij geven niet toe dat zij te veel eten of drinken, of zich op schadelijke wijze overgeven aan een of andere manier van handelen of denken. Zij rechtvaardigen hun handelwijze en weigeren de schade die zij zichzelf en anderen toebrengen in te zien — totdat de ernstige gevolgen zich openbaren.

Alleen u — en niemand anders — dient er diep van overtuigd te zijn dat u behoort te veranderen. U moet een slechte gewoonte *willen* afleren!

Na deze kritieke stap zijn andere essentiële stappen noodzakelijk:

2. BESLUIT MET KRACHT TE VERANDEREN EN ONMIDDELIJK MET DE SLECHTE GEWOONTE TE BREKEN. Naar bijbels begrip is dit de tweede stap van *bekering*. Stel de beslissing niet uit. U kunt onmogelijk succes verwachten van een halfslachtige of weinig overtuigende poging. U dient krachtig tot verandering gemotiveerd te zijn. Besef goed de gevolgen, of eventuele gevolgen, als u niet werkelijk verandert.

3. ONTWERP EEN PLAN VOOR GEDRAGSWIJZIGING. Dit houdt in:

Realiseer u goed de invloeden en de situaties die oude gewoontepatronen oproepen en vermijd ze zo mogelijk. Abraham kon zijn verleden pas van zich afschudden toen hij naar een nieuw land trok (Gen. 12). (Misschien kunt u sommige situaties niet geheel en al de baas worden of veranderen, maar in ieder geval kunt u uw houding daartegenover wijzigen.)

Ontwikkel goede en *positieve* gewoonten en denkpatronen ter vervanging van de oude schadelijke! Herhaal de goede patronen zo vaak mogelijk. Ze zullen dan snel de verkeerde denk- en handelwijze vervangen. Het zal u zeker

lukken als het nieuwe patroon waardevol en lonend is, of als mislukking van uw pogen tot een ongewenst resultaat leidt.

Tracht niet een slechte gewoonte geleidelijk af te leren. (Alleen in enkele gevallen zou dit nodig kunnen zijn. Zo zou bijv. plotselinge, radicale onthouding van bepaalde verslavende drugs ernstige lichamelijke schade, zelfs de dood kunnen veroorzaken. Voor sommige ernstige problemen zijn bijstand en leiding van bevoegde en bekwame personen geboden.) Nu en dan toch aan een oude gewoonte toegeven verergert de hardnekkigheid.

Onderken en onderdruk defaitistische redeneringen als: „Eén keertje kan geen kwaad”, of „als hij 't doet, waarom ik dan niet?”, of „Waarom zou ik me dit ontzeggen . . . 't leven biedt toch al zo weinig genoegens.” Neem u vast voor om niet op te geven, of een nieuw patroon van opgeven te ontwikkelen onder druk van vrienden of anderen. Dit is een van de allermoeilijkste uitdagingen bij het breken van gewoonten. Houd steeds uw doel als een stralend licht voor ogen.

Bezwijk nooit meer voor uw oude gewoonte — ook niet één keer. U wekt hiermee die gewoonte tot nieuw leven en raakt er opnieuw aan ver slaafd. Weke, toegeeflijke gedachten en handelingen hebben invloed: ze verbinden opnieuw en versterken de oude „scheepskabls der gewoonte”. En mocht u toch uitglijden, wanhoop dan niet. Het is werkelijk moeilijk om met oude gewoonten te breken en zonden die zich eenmaal hebben vastgezet op te geven. De meeste mensen struikelen tijdens het proces van het vechten tegen een slechte gewoonte. Begin opnieuw! Falen staat alleen vast, als men de strijd opgeeft!

4. ROEP ZO NODIG DESKUNDIGE HULP IN OM FYSIEKE GEWOONTEN TE OVERWINNEN. In het bestek van dit artikel is het niet mogelijk de vele soorten van kwalijke gewoonten te behandelen waaraan mensen ten prooi kunnen vallen noch om uiteen te zetten hoe ze moeten worden aangepakt. Verstandige en bekwame hulp, zowel medisch als financieel, geestelijk of anderszins kan onontbeerlijk zijn.

Voor slechte gewoonten op geestelijk gebied kunt u zich voor goddelijke hulp

altijd wenden tot Jezus Christus en de Bijbel.

Een nieuwe visie vereist

Het afleren van slechte gewoonten vergt dikwijls dat men zijn levenswijze totaal verandert. Daarvoor is als regel een totaal andere visie op het leven nodig, een nieuwe en scherpe definiëring van wat in dit leven het

Gewoontevorming begint als wij herhaalde malen op dezelfde wijze ergens op reageren, hetzij lichamelijk, geestelijk of emotioneel.

allerbelangrijkste is.

Het afleren van schadelijke gewoonten houdt in dat men zich ernstig afvraagt (misschien wel voor de eerste keer): „Wat is de ware zin van het leven?” Men dient te beseffen wat karakter is en de betekenis ervan voor een succesvolle levenswijze.

Karakter houdt in dat men juist van verkeerd, goed van kwaad, kan onderscheiden. Het betekent toegeven als men verkeerd is en zich hiervan afkeren. Het betekent het vaste voornemen om — hoe moeilijk de omstandigheden ook mogen zijn — het goede te doen in plaats van het verkeerde. Dit houdt in dat men alle krachten en gaven waarover men beschikt, dient te mobiliseren om een slechte gewoonte te overwinnen. En op dit punt is de kracht van Gods Geest vereist om slechte fysieke en geestelijke gewoonten of zonden te overwinnen. Het overwinnen van slechte gewoonten is een van de grootste uitdagingen in het leven!

Men dient zich op de man af af te vragen: „Is slaaf zijn van een slechte gewoonte, waardoor ik mezelf geestelijke of lichamelijke schade toebreng en mijn naaste aanstoet geef, werkelijk de manier waarop God wil dat ik leef?”

„. . . zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn [en niet u toebehoren]”, openbaart de Bijbel (1 Kor. 6:20; *Statenvert.*).

Ergerlijke gewoonten zijn er van allerlei aard. Het hoeven niet direct zeer ernstige tekortkomingen te zijn. Het kunnen gewoonten zijn zoals bijv. met open mond kauwen, of met een volle mond praten. In het maatschappelijk verkeer getuigt een onfris lichaamsgeur, als gevolg van onvoldoende hygiëne, van een gebrek aan het inacht nemen van het decorum en van onverschilligheid zowel ten opzichte van zichzelf als van anderen. Dergelijke gewoonten worden tot zonden als men minachtend weigert er iets aan te doen ook al is men zich ervan bewust.

Ook zijn er slechte gewoonten die zonder meer als zonde moeten worden aangemerkt.

„Dwaalt niet! Hoereerders, afgodendienaars, overspelers, schandjongens, knapenschenders, dieven, geldgierigen, dronkaards, lasteraars of oplichters, zullen het Koninkrijk Gods niet beërven” (1 Kor. 6:10).

Sommigen ontwikkelen de gewoonte van liegen, overdrijven of vloeken.

Menselijke kracht is ontoereikend

De Bijbel openbaart ons de essentiële wetten om slechte gewoonten te overwinnen.

De ware levenswijze — de weg van geven — houdt niet in dat men „God in zijn hart aanvaardt”, zoals vele religieuze leiders met grote nadruk stellen. Rechtvaardig voor God leven *is* het overwinnen van verkeerde gewoonten van handelen, denken en voelen. Het is het ontwikkelen — met Gods hulp en zijn geschreven openbaring — van gezond verstandelijke, emotionele en geestelijke karaktertrekken.

„Wie overwint [de zondige neigingen en gewoonten], hem zal Ik geven met Mij te zitten op mijn troon, gelijk ook Ik heb overwonnen [de verleiding om te zondigen] en gezeten ben met mijn Vader op zijn troon”, zegt Jezus Christus (Openb. 3:21).

„Dwaalt niet, God laat niet met Zich spotten” stelt de Bijbel met nadruk.

„Want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten” (Gal. 6:7).

Wij zaaien slechte gewoonten, en oogsten ziekte, verdriet en tenslotte de dood.

De uiteindelijke veroorzaker van alle slechte gewoonten is Satan de duivel. Sommigen ontkennen dat hij bestaat, maar hij is er wel degelijk! Hij heeft het leven hier op aarde al beïnvloed zolang deze bestaat. De apostel Paulus zegt het duidelijk in Efeze 2:1-3: „... overtredingen en zonden, waarin gij vroeger [voor uw bekering] gewandeld hebt overeenkomstig de loop dezer wereld, overeenkomstig de overste [Satan] van de macht der lucht, van de geest, die thans werkzaam is in de kinderen der ongehoorzaamheid.”

Satan zendt boze stemmingen, gevoelens en gedachten uit, waarop de menselijke geest kan reageren.

Resultaat: „Trouwens, ook wij *allen* hebben vroeger daarin verkeerd, in de begeerten van ons vlees, handelende naar de wil van het vlees en van de gedachten” (vers 3).

Maar God roept uit iedere leeftijds-groep sommigen tot een leven van overwinnen van deze begeerten. Voor deze geroepenen is het veranderings-proces (berouw en bekering) zo verstrekkend, dat alleen Gods kracht, samen met de menselijke wil en inspanning, een nieuwe mens kan doen ontstaan.

Merk op hoe men begint met het opgeven van slechte gewoonten:

„De goddeloze *verlate zijn weg* en de ongerechte man zijn *gedachten* en hij bekere zich tot de Here...” (Jes. 55:7).

„Bekeert u” zegt Petrus in Handelingen 2:38. Dat betekent een totale verandering van levensstijl en een volslagen ommekeer in denken. Voor iemand die zich werkelijk wil bekeren betekent het dat hij zijn volledige overgave aan God toont door zich onder water te laten dompelen, zich te laten dopen. Dit symboliseert de dood van de oude mens en zijn slechte gewoonten, en het ontstaan van de nieuwe mens, die begerig is zijn oude gewoonten af te leggen om vervolgens volkomen Gods weg te gaan.

Gods kracht onmisbaar

God belooft dan de gave van de heilige Geest om de pasbekeerde te helpen het verschil tussen goed en kwaad in te zien, en goede gewoonten en een juiste geestelijke houding te ontwikkelen.

Vervolgens begint de bekeerde mens zijn karakter te ontwikkelen, een proces dat zijn verdere leven zal voortduren en waarin hij „de oude mens [de oude, zondige gewoonten] aflegt, die ten verderve gaat, naar zijn misleidende begeerten, dat gij verjongd wordt [merk op: dit is een proces] door de geest van uw denken, en de nieuwe mens aandoet, die naar de wil van God geschapen is in waarachtige gerechtigheid en heiligheid” (Ef. 4:22-24).

„Laten wij ons reinigen van alle bezoedeling [slechte gewoonten] des vlezes en des geestes, en zo onze heiligheid volmaken [opnieuw, een proces] in de vreze Gods” (2 Kor. 7:1).

Vele slechte gewoonten en emoties zijn te diep geworteld en te machtig dan dat ze uitsluitend met menselijke kracht overwonnen kunnen worden. Waarom niet? Omdat ze geestelijk van aard zijn. God heeft geestelijke wetten uitgevaardigd (Rom. 7:14), maar de mens heeft aan zijn menselijke kracht en inspanning niet voldoende om ze volledig te kunnen naleven (als een *goede gewoonte*).

Daar komt nog bij dat Satan en zijn leger van gevallen engelen (demonen) steeds trachten de mensen ervan te weerhouden hun slechte gewoonten of zonden af te leggen (zie Ef. 6:10-18). En vaak werken maatschappelijke omstandigheden een dergelijke verandering krachtig tegen.

God kent al deze moeilijkheden. Dat is juist de reden waarom degene die overwint een geweldige beloning aangeboden krijgt in de vorm van leiderschap in het Koninkrijk van God.

God biedt ons „kostbare en zeer grote beloften [waaronder de heilige Geest] ... opdat gij daardoor deel zoudt hebben aan de *goddelijke natuur*, ontkomen aan het verderf, dat door de begeerte in de wereld heerst” (2 Petr. 1:4).

„Want de wapenen van onze veldtocht zijn niet vleeselijk, maar krachtig voor God tot het slechten van bolwerken, zodat wij de redeneringen en elke schans, die opgeworpen wordt tegen de kennis van God, slechten, elk bedenkfel als krijgsgevangene brengen onder de gehoorzaamheid aan Christus” (2 Kor. 10:4-5).

De Bijbel gebiedt: „En wordt niet gelijkvormig aan deze wereld [met zijn verkeerde gewoonten], maar wordt hervormd door de *vernieuwing* van uw denken ...” (Rom. 12:2).

Karaktervorming vereist mede *mediteren* over het doen wat juist is. Het boek Psalmen is een rijke bron van materiaal om over te mediteren. Lees ook de grootse samenvatting van hetgeen waarop onze geest gericht dient te zijn in Filippenzen 4:8-9. Karakter betekent: *doen* wat juist is. „En weest daders des woords en niet alleen hoorders: dan zoudt gij uzelf misleiden” (Jak. 1:22).

Het overwinnen van bepaalde slechte gewoonten zal uitsluitend mogelijk zijn als men zich dagelijks nederig tot God wendt en Hem bidt om in zijn noden te voorzien; zoals men ook kracht krijgt door enige keren per dag voedsel tot zich te nemen.

„... [blijft] uw behoudenis bewerken met vreze en beven, want God is het, die om zijn welbehagen zowel het willen als het werken in u werkt” (Filipp. 2:12-13).

Maar... hoe moet het nu als u terugglijdt? Helemaal ontmoedigd zijn en opgeven? Dat is de houding waarin Satan u het liefst ziet belanden!

„Indien wij onze zonden [ons verval tot slechte gewoonten die Gods Wet schenden] belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid” (1 Joh. 1:9).

Misschien zult u in dit menselijk leven niet alle slechte gewoonten of zondige neigingen overwinnen. Maar God wil weten welke onherroepelijke richting u aan uw verdere leven wenst te geven.

Wanneer zij die tegen slechte gewoonten strijden in moeilijkheden geraken, dan dienen zij hulp en bemoediging te putten uit de juiste, daarvoor bestemde bronnen: „... indien iemand op een overtreding betrapt wordt, helpt gij, die geestelijk zijt [dat zijn degenen die rijper in inzicht en kennis zijn], hem terecht in een geest van zachtmoedigheid, ziende op uzelf; gij mocht ook eens in verzoeking komen. Verdraagt elkaanders moeilijkheden; zó zult gij de wet van Christus vervullen” (Gal. 6:1-2).

Iemand die geestelijk volwassen is beseft dat mensen „gewoontedieren” zijn, met zowel goede als slechte gewoonten. Hij zal slechte gewoonten nimmer vergoelijken. Hij weet dat *hij* niet bij machte is een ander die ze niet wil afleren, te veranderen. Maar
(Zie verder pagina 28)

GEESTELIJK OFFENSIEF

(Vervolg van pagina 4)

Pick, „is geen openlijke anti-communistische kruistocht geweest. Daarvoor is de Paus veel te geraffineerd. Omkleed met christelijke ethiek, doorspekt met citaten uit de Heilige Schrift, en met vele voorbeelden van Poolse heldhaftigheid tegenover zijn onderdrukkers in de geschiedenis heeft de Paus een groot aantal directe politieke punten gescoord.”

Verbijsterend perspectief

Johannes Paulus II streeft zowel op korte termijn als op lange termijn een aantal doelen na. Op de korte termijn ligt het in de bedoeling om de kerk tot de status van mederegeerder te verheffen, zodat deze in Polen volledig betrokken wordt bij het politieke en economische gebeuren om zo het lot van de ontmoedigde bevolking te helpen verlichten.

Maar de lange-termijnplannen van de Paus zijn niet alleen tot Polen beperkt. Zijn visie op de toekomst is veel alomvattender — en verbazingwekkender.

„De Paus heeft de aanzet gegeven tot de bevrijding van Oost-Europa,” schreef William Pfaff in de *Los Angeles Times* van 27 juni. Deze woorden zijn niet overdreven als men beschrijft waaraan de Paus met zijn tweede bezoek aan Polen is begonnen. Dit onverveerde programma brengt ernstige risico's met zich mee, maar geeft ook blijk van intelligentie, begrip van de geschiedenis en een sterke wil die de Westerse politici goed bespeuren.

Volgens de journalist Pfaff gelooft Johannes Paulus II dat de eenheid en het vuur van de Poolse katholieken een eerste stap kunnen vormen tot „de geestelijke reanimatie van de andere kerken in het Oosten, en daarna in het Westen”.

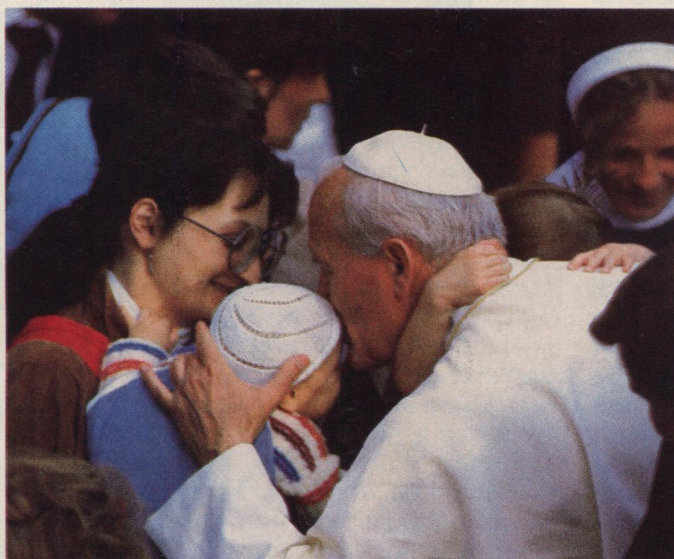
De Paus komt telkens weer terug op dit thema. Vorig jaar verkondigde hij in Spanje nog het volgende in

zijn „Verklaring tot Europa”:

„Ik, Johannes Paulus, zoon van het Poolse volk dat zichzelf altijd als Europees volk heeft beschouwd door zijn oorsprong, tradities, cultuur en betrekkingen, als Slavisch volk onder de Latijnse volkeren en als Latijns volk onder de Slaven; . . . ik, bisschop van Rome en herder van de universele kerk, roep vanuit Santiago tot u, Europa der eeuwen, een kreet vol liefde: *Vind uzelf terug. Wees uzelf. Ontdek uw herkomst, ga terug naar uw wortels.*”

In tegenstelling tot andere Europese landen is Polen zijn wortels niet kwijtgeraakt. Het land is al meer dan 1000 jaar vurig rooms-katholiek.

Het is de bedoeling van Johannes

Zijn uitgebreide reizen hebben van Johannes Paulus II de meest charismatische leider van de Westerse wereld gemaakt — een „geestelijke supermacht”, aldus een Amerikaanse journalist.

Paulus om de kerk van Oost-Europa te versterken en daarna dit vuur over te brengen naar het Westen. Er zijn al berichten in de pers „uitgelekt” dat er voorbereidende contacten zijn geweest tussen het Vaticaan en het Kremlin voor een reis van de Paus naar Litouwen in de Sovjet-Unie.

De Litouwers zijn bijna even toegewijde katholieken als de Polen.

‘Sommige commentatoren zien het nog niet gebeuren dat de Sovjet-autoriteiten zullen toestemmen in zo'n onderneming die haar weerga niet kent. Anderen geloven dat Moskou een zwak en bang figuur zou slaan als het niet tegemoet zou komen aan de reiswensen van de Paus. De Sovjet-autoriteiten hebben toch al een slecht image

gekregen door hun vermeende betrokkenheid bij de aanslag op het leven van de Paus in 1981.

(De Paus gelooft dat de Zwarte Madonna van Czestochowa, de 600 jaar oude icoon die de aanleiding vormde voor het bezoek van de Paus, zijn leven heeft gered toen hij twee jaar geleden werd neergeschoten. Ook veel Polen geloven dat tussenkomst van hogerhand hun kerkleider heeft gered.)

Geloof dat de Russische greep zwakker zal worden

Tijdens zijn afscheidsmis in Krakau liet de Paus weer iets doorschemeren van zijn lange-termijnplan, toen hij bad voor „alle christenen van Oost en West, opdat zij verenigd mogen worden in Christus en het Koninkrijk van Christus mogen verbreiden over de gehele wereld”.

Moskou ziet met lede ogen toe, maar weet niet goed hoe het het „geestelijk offensief” van de Paus in zijn satellietstaten kan keren.

Feit blijft dat de Paus ervan overtuigd is dat de Sovjet-overheersing van Polen en de rest van Oost-Europa slechts tijdelijk is, een voorbijgaande periode in de geschiedenis. Hoe kunnen 38 jaar gedwongen communistische heerschappij standhouden in landen als Polen, waar de macht van tegengestelde ideeën 1000 jaar teruggaat in de tijd?

De Sovjet-leider Joeri Andropov, die wellicht het

ergste vreesde, gaf twee dagen voordat de Paus naar Warschau vertrok een duidelijke waarschuwing aan het adres van het Poolse leiderschap — met name aan de meer gematigde leiders die zich voorstander toonden van het pauselijk bezoek. Tijdens een toespraak in Moskou verklaarde Andropov: „Wanneer de leidende hand van een communistische partij verzwakt, bestaat het gevaar om af te glijden naar . . . reformistische ontwikkelingen.” Hij voegde eraantoe dat de leiders van het oostblok nooit de greep van de partij op de macht mogen laten verzwakken.

Niet lang daarna brak tijdens het bezoek van de Paus aan Polen in Praag de eerste spontane anti-regeringsde-

monstratie uit, waar 300 Tsjechoslo-
waakse jongeren „Vrijheid voor alle
landen” riepen.

Paus vult geestelijk vacuüm

Niettegenstaande Russische bezorgd-
heid lijkt Polen nu de voedingsbodem
die in Europa de eerste stoot zal geven
tot een nieuwe, maar toch oude derde
macht van „universeel nationalisme”
— de herleving van het Heilige
Roomse Rijk, waarvan in de Bijbel is
voorspeld dat deze nog één keer zal
plaatsvinden.

Het lijkt er nu op dat het voor de
geprofeteerde herleving van dit
Romeinse systeem van de eindtijd
absoluut noodzakelijk is dat een land
als Polen zijn religieuze tradities met
zoveel overgave koestert, en dat er in
een dergelijk klimaat een leider in de
wereld opstaat om de traditionele
christelijke idealen over het hele
continent te verspreiden.

De bekende Russische schrijver
Alexander Solzjenitsyn, in 1974 naar
het Westen verbannen, is blijven
uitvaren tegen het goddeloze atheïsme
in het Oosten en een „afgebrokkeld
humanisme” in de Westerse wereld,
dat naar zijn zeggen leidt tot de „totale
loslating van het geestelijk erfgoed uit
het tijdperk van het christendom”. De
Russische filosoof voegt daar nog aan
toe dat „ons geestelijk leven . . . wordt
vertrapt door de partijklik in het
Oosten en door de commerciële klik in
het Westen”.

De Paus zegt vrijwel hetzelfde. Hij
heeft duidelijk gemaakt dat hij het
hebzuchtige, vercommercialiseerde
Westerse kapitalisme nauwelijks te
prefereren acht boven het dialectisch
materialisme van het Oosten.

Naar aanleiding daarvan stapt hij nu
onverschrokken in een geestelijk
vacuüm in de wereld. Een politiek
vacuüm bestaat er echter nog niet in
Europa, dat nog steeds verdeeld is
tussen de invloedssferen van de Sovjet-
Unie en de Verenigde Staten. Maar dit
vacuüm zal zeker ontstaan en gevuld
worden door de politieke autoriteit en
macht van de voorspelde eenheid van
kerk en staat.

Met het akkoord in Polen maakt het
Vaticaan de weg vrij voor een politieke
opening in Europa tussen Oost en
West. In de toekomst zou dit zelfs nog
tot een veel groter akkoord kunnen
leiden — ditmaal niet met Warschau,
maar met Moskou, voor de bevrijding

(Zie verder pagina 28)

Het OORSPRONKELIJKE ANTWOORD op eeuwenoude problemen . . .

Wij hebben talloze problemen . . . steeds meer
echtscheidingen . . . kinderen vertonen in
toenemende mate afwijkend gedrag . . . misdadigers lopen
te vaak vrij rond, terwijl de gewone man zich zorgen maakt
over hoe hij zich kan verdedigen. De mensen leven onder
stress. Waar gaat het heen? Kan het nog erger worden?

Lang geleden kreeg de mens een praktische oplossing
voor deze groeiende wereldwijde
problemen. Dit plan heette „De Tien
Geboden” — bedoeld voor het geluk
en welzijn van de mens. En zij werken
fantastisch als zij worden toegepast.
Herover deze universele wetten
van vrede en harmonie. Schrijf
ons om het gratis boekje
De Tien Geboden.

Leraren

(Vervolg van pagina 6)

veroorloven, zouden leraren willen dat u uw kinderen af en toe meeneemt naar de plaatselijke bibliotheek. Als u daar geen weg weet, zullen de meeste bibliothecarissen het u graag uitleggen. Zij zullen u niet voor gek laten staan omdat u het vraagt. Zij weten te goed wat onderwijs waard is.

Maar tragisch genoeg zijn de meeste volwassenen met leren gestopt. Zij lezen zelden een boek of een goed tijdschrift. Hun leergierigheid is verdwenen, en de kinderen zien hen nooit iets bestuderen. Zoals een zesde-klusser tegen ons zei: „Het heeft geen zin om pa iets te vragen — hij weet nooit iets.”

Wij zijn erop gemaakt om ons hele leven te ontwikkelen. Lichamen verslijten — maar hersenen *hoeven dat niet*. Maar een gezin dat geen waarde hecht aan onderwijs is als een uitgemergeld stuk land. Niets kan daarop groeien.

Leer uw kinderen gezag te eerbiedigen

Een leraar die tegenover het probleem staat om les te geven aan jonge, energieke geesten moet gezag hebben. Sommige onderwijskrachten hebben ermee geëxperimenteerd om de kinderen precies te laten doen wat ze wilden. Dat heeft niet gewerkt. Leraren moeten gerespecteerd worden om hun werk te kunnen doen.

Het gebrek aan orde en discipline is tegenwoordig het belangrijkste probleem in de klas. Een leraar wordt soms belachelijk gemaakt, gesard en zelfs lichamelijk aangevallen door jongeren die geen enkel respect voor zijn of haar positie hebben. Is het een wonder dat zovelen het opgeven? Hoe lang zou *u* het volhouden?

Leraren klagen dat veel leerlingen vijandig staan tegenover elke regel en elk voorschrift. Waar hebben zij geleerd dat het slim is om zich ongestraft niet aan de regels te storen? Wie heeft hun geleerd dat het gezag er op uit is om hen te pakken en gedwarsboemd moet worden waar dat maar mogelijk is? Kan dat voor een deel uw schuld zijn?

Heeft u hun geleerd om de wet en de regering te weerstaan en belachelijk te maken? Misschien niet opzettelijk — maar hoort uw kind u kleinerende opmerkingen maken over de school, de politie, of anderen in gezagsfuncties?

Hoe staat u tegenover autoriteit?

Hoe kan een kind opgroeien met een behoorlijk respect voor de wet als het ziet hoe zijn ouders vrolijk de maximum snelheid overschrijden en parkeerverboden en andere regels negeren? En als u dan betrapt wordt, wat leert uw kind dan als het u hoort mopperen over de 'onrechtvaardigheid' daarvan? Als uw kinderen u kritiek horen geven en spottende opmerkingen horen maken over 'gezaghebbende personen' als uw baas, of de president of premier — moet u niet verbaasd zijn als zij op hun beurt het respect voor hun leraren verliezen.

Ouders die beleefd zijn tegen de autoriteiten, die er met een glimlach in berusten als zij een fout maken en een bon krijgen, en die gepast respect tonen voor de vlag en de leiders van hun land, leren hun kinderen een waardevolle les die hen kan helpen de school ten volle te benutten.

Sommige leraressen zeggen dat in het bijzonder zij problemen hebben om het respect van hun leerlingen te behouden. Dit zijn kinderen die denken dat men vrouwen in een gezaghebbende functie niet serieus moet nemen. Ook dit probleem kan thuis veroorzaakt zijn. Kinderen moeten leren om *beide* ouders te respecteren. Een vader moet zijn vrouw steunen bij het bepalen van normen en het handhaven van discipline.

Ouders moeten er bijzonder voor oppassen niet te redetwisten en het oneens te zijn waar hun kinderen bij zijn. Onderzoeken hebben aangetoond dat de spanningen die veroorzaakt worden door huiselijke twisten de schoolprestaties van het kind ernstig aantasten. De meeste leraren kunnen vertellen over veelbelovende kinderen wier kansen verloren gingen doordat het huwelijk van hun ouders strandde. De problemen zijn misschien in de klas naar voren gekomen — maar de oorzaken ervan liggen thuis.

Leraren vragen de ouders boven alles om hen te steunen als zij hun kinderen straf moeten geven op school. Wij hebben gehoord over een geval in Chicago waarin een jonge Aziatische lerares van een uitwisselingsprogramma met Taipeh een zesde-klusser straf gaf wegens brutaliteit. De volgende dag moest zij in de kamer van het hoofd komen om een woedende moeder en haar lastige dochtertje te woord te staan. De lerares legde uit dat zij niets tegen het meisje

persoonlijk had, maar dat die de orde in de klas verstoorde en niet wilde doen wat haar gezegd werd. „Hoor eens even,” riep de moeder, „ik betaal mijn belasting en *u* doet maar wat u gezegd wordt!” Het meisje grijnsde vergenoegd. De lerares hield het voor gezien.

Hoe graag zouden leraren willen dat ouders zulke dingen niet zouden doen!

Leer uw kinderen eerlijk te zijn

Johnny wordt bij een examen betrapt op spieken. Zijn werk wordt ongeldig verklaard en hij wordt met een verklarend briefje naar huis gestuurd. Angstig geeft hij het aan zijn vader, die net bezig is een paar laatste kleine 'aanpassingen' op zijn belastingaangifte te maken. Slechts een week geleden hoorde Johnny zijn vader opscheppen over een enigszins louche handeltje dat hij op zijn werk gemaakt had.

Nu zal de vader van Johnny er zo goed als zeker met hem over praten waarom het verkeerd is om te frauderen. Maar daden zeggen meer dan woorden. Als het waarde-oordeel van de ouders laat zien dat het 'slim' is om de regels een beetje ruim op te vatten en anderen te slim af te zijn — hoe kan een leraar dan ooit het tegendeel leren?

Of neem een ander geval. Piet is betrapt op stelen. Het is een ernstig vergrijp, en het hoofd vindt dat hij er met de moeder van Piet over moet spreken. Met tegenzin neemt zij een ochtend vrij en ontmoet haar zoon bij het kantoor van het hoofd. Als het hoofd naar buiten komt, volledig bereid om redelijk te zijn en te proberen om te helpen, hoort hij Piets moeder zeggen:

„Sufferd. Waarom zorg je niet dat je niet gepakt wordt?” Dit is waar gebeurd — in feite gebeurt het in de scholen vele malen per dag.

Soms brengt een leerling een ‘briefje’ mee naar school dat uit moet leggen waarom hij afwezig was of zijn huiswerk niet heeft kunnen maken. Het is plichtsgetrouw ondertekend door de ouder. Maar zowel de ouder en de leerling als de leraar weten dat het briefje een leugen is. De ouder werkt in feite samen met het kind *tegen* de school. Het briefje kan inderdaad iedereen vrijuit laten gaan, maar wat heeft het gedaan met het normbesef van het kind?

Ouders en leraren moeten samenwerken om de kinderen de juiste waarden bij te brengen. Maar als de ouders de school ondermijnen, kan de leraar het net zo goed opgeven, zoals zovelen ook doen.

Leer uw kinderen stil te zitten en te luisteren

Een leraar beschreef zijn werk eens als „proberen om dertig kurken tegelijkertijd onder water te houden”.

Alle kinderen worden zo nu en dan rusteloos. Maar sommigen schijnen niet in staat te zijn om in de klas op te letten. Zij zitten te schuiven, praten, lopen rond in de klas en verstoren in het algemeen hun omgeving. Geen enkele leraar kan onder zulke omstandigheden goed les geven.

Leraren zouden willen dat ouders hun kinderen zouden leren luisteren. U

kunt dit doen door met hen te praten en u ervan te overtuigen dat zij reageren. U kunt er ook voor zorgen dat kinderen aanwijzingen opvolgen. Ja, het is gemakkelijker om ‘het maar te laten gaan’, maar uw kind zal dan gaan denken dat aanwijzingen niet serieus genomen hoeven worden.

Een leraar die bijna dertig jaar op elk niveau les gegeven heeft, zowel in de V.S. als in Europa, vertelde dat ouders haar vaak vragen wat zij moeten doen om hun kinderen op de school voor te bereiden. „Zij verwachten dat ik zal zeggen: ‘Leer hun lezen of eenvoudige rekensommetjes maken.’ Maar ik vraag hun juist dat niet te doen. Dat is mijn werk. Ik vraag hun om me iemand te sturen die stil kan zitten, kan opletten en aanwijzingen kan opvolgen. Dat is *uw* werk, zeg ik dan tegen hen.”

Leer uw kinderen de televisie juist te gebruiken

Uw televisietoestel hoort bij het leven in de twintigste eeuw. De meeste mensen hebben de waarschuwing gehoord dat het verkeerde soort programma’s (en zelfs *teveel* van het goede soort) nadelig kan zijn voor het succes van uw kinderen op school. De leraren zouden willen dat ouders deze waarschuwingen serieus namen. Leraren zijn niet tegen televisie. Het kan een heel geschikt hulpmiddel zijn bij het onderwijs als het verstandig wordt gebruikt.

De gemiddelde Amerikaanse schoolverlater heeft ongeveer 10.800 uur in de klas doorgebracht, maar meer dan 15.000 uur met televisiekijken. Zelfs als dit allemaal goede, gezonde programma’s waren — wat bijna zeker niet het geval is — dan nog vertegenwoordigt het een grote overdosis aan *pseudo leersituaties*. De televisie bevordert het passieve luisteren. Het is zeer doeltreffend voor het inplanten van ideeën — maar niet op een actieve, op reactie gerichte wijze. Het ‘programmeert’ meer dan het onderwijst. Er wordt zeer weinig mentale inspanning van de kijker vereist om de boodschap, wat die dan ook is, in zich op te nemen. Nog afgezien dus van de vloedgolf van verkeerde waarden die dag in dag uit ingeplant worden — stompt teveel televisie de zintuigen af, vernietigt het concentratievermogen en maakt het zo voor de leerling moeilijker om in de leersituatie in de *klas* te functioneren.

Met de kabelsystemen, en binnenkort de satellietcommunicatie die ons met nog meer kanalen overspoelt, dreigt uw televisietoestel nog meer leertijd van uw gezin in beslag te nemen.

Leer uw kinderen hun huiswerk te maken

Wat u als ouder ook denkt over huiswerk, het feit blijft dat uw kind er uiteindelijk wat van opkrijgt. Leraren geven toe dat huiswerk lastig kan zijn, maar het is een noodzakelijk onderdeel van het onderwijs. Een leerling kan kostbare dingen leren door helemaal zelf, buiten de klas, een taak te verrichten.

Leraren zouden willen dat ouders meewerkten. Probeer een rustige plaats te reserveren waar uw kinderen ongestoord kunnen werken. Spoor hen aan om hun werk op tijd af te hebben. Leraren beseffen dat ouders misschien niet in staat zijn om de taken van hun kinderen te beoordelen in termen van „Is het goed?” Dat is niet nodig — dat is het werk van de leraar. Maar alle ouders kunnen hun kinderen ertoe aansporen om werk af te leveren dat netjes en ordelijk is. Kinderen tonen meer in hun huiswerk dan slechts aanleg om te leren — zij tonen ook de normen en waarden van het gezin.

Wat zegt het huiswerk van uw kinderen over u?

Hecht geen geloof aan beweringen van uw kinderen dat zij beter kunnen leren met de radio aan, of terwijl zij met hun vrienden telefoneren of languit op de vloer van de huiskamer liggen met de televisie aan.

Vershaf hun geen kant en klare smoesjes: „Wij moesten naar oma” of „Vader had kaartjes voor het voetballen”. Ouders zouden de school een groot plezier doen als zij hun kinderen het belang bij zouden brengen om hun leven in te richten rond wat zij *moeten* doen, en niet rond wat zij *willen* doen.

Leer uzelf communiceren

Leraren zouden willen dat ouders met hen zouden communiceren. Heeft u de leraren van uw kind ooit ontmoet? Weet u hun namen? Bent u ooit naar de school geweest en heeft u de lokalen gezien waar uw zoons en dochters een derde deel van de uren dat zij wakker zijn doorbrengen? Sommige ouders gaan alleen naar de school van hun

kinderen wanneer zij klachten hebben of wanneer de kinderen in moeilijkheden zijn. De meeste leraren zouden willen dat ouders de open dagen die af en toe gehouden worden en andere gelegenheden zouden benutten voor gesprekken tussen de ouders en de leraren.

Er ligt een groot gevaar in de tegenwoordige kritische stemming ten opzichte van het onderwijs. Ouders en leraren komen tegenover elkaar te staan. Dat is betreurenswaardig. Zij behoren samen te werken.

Wij willen in dit artikel de problemen niet onderschatten — geweld, tienersex, drugs, de miljoenen verbiterde en zich afkerende jonge mensen

die zo'n groot deel uitmaken van de leerlingen op de middelbare scholen. Wij erkennen dat het voor sommigen al te laat is. Dit is geen volmaakte wereld, en onze onderwijssystemen zijn daar een zeer onvolmaakt deel van.

Er zijn ernstige vergissingen gemaakt. Er zijn kostbare jaren verspild met het hannesen met zogenaamde vondsten in plaats van het geven van degelijk onderwijs. Op sommige gebieden beginnen de middelbare scholen toe te geven dat er teveel nadruk is gelegd op niet-academische onderwijsstof. Zij keren terug tot het kernprogramma van lezen, schrijven en rekenen.

De wereld van het onderwijs heeft zichzelf de laatste maanden met een kritisch oog bekeken. De meeste leraren zouden graag willen dat de ongeschoolde, ongeschikte, onkundige en ongemotiveerde mensen worden verwijderd (helaas is dat gemakkelijker gezegd dan gedaan).

Toch *kunnen* de Amerikaanse en Europese scholen goed onderwijs geven als ze de kans krijgen. Er zijn nog steeds duizenden toegewijde en competente leraren die de verantwoordelijkheid voor hun rol in de opvoeding van uw kinderen hebben aanvaard. Maar zij weten dat zij slechts een deel van het werk kunnen doen.

Zij hebben uw hulp nodig. □

PERSOONLIJK

(Vervolg van pagina 2)

Tien Geboden luidt: „Gij zult niet stelen.” Degene die dit doet, stelt zich direct onder de wet — onder de doodstraf voor de eeuwigheid — tenzij hij zich bekeert en op grond van het bloed van Jezus Christus om vergeving smeekt en om een verzoening met God.

Het onbekend zijn met de WET is geen excuus. U zult misschien zeggen: „Maar ik heb dit nooit *geweten*”. Nu, dat excuus gaat niet meer op, want u weet het nu — of u *kunt* het weten als u het na wilt zoeken IN UW EIGEN BIJBEL! Maar God is zeer barmhartig. Op het moment dat u zich echt bekeert, *ophoudt* deze wet te overtreden, hem eerlijk begint te onderhouden en zich om vergeving tot Christus wendt, is alles vergeven en begint God zijn zegeningen over u uit te storten, net als Hij voor mij deed.

Honderden mensen hebben mij in de loop der jaren geschreven dat God hun ogen had geopend voor zijn wet van tiendenbetaling en hoe zij gezegend waren. Iemand schreef zelfs dat zij ook een tiende van haar eieren was gaan

betalen en dat haar kippen ook onmiddellijk als razenden eieren waren gaan leggen! Zij had mij in een uitzending over die ervaring horen vertellen, of zij had erover gelezen in een van de eerste nummers van THE PLAIN TRUTH. Ik garandeer natuurlijk niet dat God iedere keer de kippen meer eieren zal laten leggen. Het zal waarschijnlijk niet precies zo werken — maar Hij belooft *wel* een zegen (Mal. 3:10-12).

Hoe moet u uw tienden dan aan GOD betalen? Door ze in GODS WERK te steken — waar God zelf werkt — waar zijn Evangelie gepredikt wordt, niet slechts het evangelie van de *mens* over Christus, maar de boodschap die Christus zelf predikte. De meeste belijdende christenen hebben dat Evangelie nog nooit gehoord! Jezus predikte slechts één Evangelie — over het *koninkrijk* (de heerschappij — de regering) van God — over hoe wij door *nu* verwekt te worden werkelijk GEBOREN KUNNEN WORDEN IN HET KONINKRIJK VAN GOD bij de Tweede Komst van Christus en de opstanding van de doden *in* Christus — *verheerlijkt* zoals Christus *nu* verheerlijkt is in het GEZIN van God! Maar de

meeste belijdende predikers van het tegenwoordige christendom verwerpen dit Evangelie totaal — zij zeggen dat het niet voor deze tijd bedoeld is!

Wat doet God met zijn tienden? Hij gebruikt het voor de prediking van zijn boodschap van het koninkrijk van God — de wereld van morgen! Het is de boodschap van Gods levenswijze. Het is de boodschap van werkelijk behoud; de boodschap van een gewijzigd, en een voller, gelukkiger leven — de boodschap van het eeuwige Leven.

Hij gebruikt het om de mensheid de weg te wijzen naar geluk, vreugde, welvaart en het eeuwige leven in zijn koninkrijk.

Maar kijk eens naar de vloek! Gods LEVENSWIJZE is niet gepredikt. De wereld is ongelukkig, leeg, ziek, verlamd door armoede, gepijnigd door angsten en zorgen, rusteloosheid, frustraties, waanzin, misdaad, geweld, oorlog — DOOD!

Zelfs al vallen de *volkeren* onder een vloek, dan nog kunt u als individu onder GODS ZEGEN komen! Het is de beste garantie voor het behoud van uw baan — van een blijvend en groeiend inkomen! □

LIJDEN

(Vervolg van pagina 13)

ze van liefde, liefde tot God, en liefde tot de naaste. De eerste vier van de Tien Geboden zeggen hoe wij God moeten liefhebben, de laatste zes hoe wij onze naaste moeten liefhebben. Zo leeft God en zo heeft Christus op aarde geleefd.

Maar in Jeremia 50:6 zegt God dat de herders, de leiders van deze wereld,

zijn volk misleiden en bedriegen. Dat is precies wat is gebeurd. De wereld is misleid. En de misleide theologen lijken maar niet te kunnen begrijpen waarom God al dit lijden door ongehoorzaamheid toelaat totdat wij leren dat onze manier van leven verkeerd is.

God laat dit toe om ons een les te leren. God laat het toe omdat wij het over onszelf hebben afgeroepen, omdat wij niet het karakter hebben ontwik-

keld dat nodig is om zijn kinderen te worden, om te worden verheerlijkt, om het geschenk van het eeuwige leven in geluk, vrede en blijdschap te krijgen. Er is geen andere weg naar vrede.

De mens heeft dit alles over zichzelf afgeroepen, zonder zich te storen aan God! De mens heft zijn vuist tegen God op en zegt dat hij Hem niet zal gehoorzamen en zijn eigen weg zal gaan, de weg die de mens juist lijkt. Het is allemaal een kwestie van

oorzaak en gevolg. Wij hebben al deze problemen gekregen door onze levenswijze, niet door God.

Maar God zal tonen of Hij kracht heeft. God zal de mens uiteindelijk door zijn goddelijke kracht verlossen van alle kwaad van de moderne samenleving, en Hij zal over de gehele wereld zijn Koninkrijk van vrede vestigen. □

Gewoontedieren

(Vervolg van pagina 22)

wel zal hij proberen een voorbeeld te stellen door zelf slechte gewoonten in zijn leven te overwinnen. Hij zal anderen, die trachten van hun slechte gewoonten af te komen, aanmoedigen, wetende dat hij — in hun situatie en met hun ervaringen — weleens voor dezelfde problemen kon worden geplaatst.

Al onze gewoonten — of ze nu ons handelen, ons denken of ons gevoelsleven beheersen — waren „eerst spinnewebben, maar werden later tot scheepskabels”.

Maar het wonder van bekering, een God welgevallig leven en een juist geestelijk inzicht kunnen die ongewenste „kabels” doen breken. Dan komen in hun plaats nieuwe en goede gewoonten van denken, doen en voelen tot ontwikkeling.

Welke soort van gewoonten zult u tot de uwe maken? □

GEESTELIJK OFFENSIEF

(Vervolg van pagina 24)

van Oost-Europa.

In ruil hiervoor zou Moskou waarschijnlijk de neutralisatie van West-Europa bedingen, waardoor dit gedwongen zou zijn de banden met de Verenigde Staten te verbreken.

Bij een dergelijke regeling zou West-Duitsland zich kunnen verenigen met Oost-Duitsland, aangezien dit laatste land geografisch van Moskou zou worden afgesneden als Polen vrij zou komen.

Een herenigd Duitsland zou de politieke dynamo worden van een nieuw Europa, een rol die de Polen of anderen in het Oosten niet kunnen spelen.

Er zijn waarlijk ontzagwekkende krachten in werking getreden door het tweede bezoek van de Paus aan zijn vaderland. □

Grootste geschenk

(Vervolg van pagina 10)

naar Colorado verhuisden. Ik ben zo blij dat wij toch nog een tijdlang samen hebben kunnen doorbrengen.”

Natuurlijk gaf het mij een goed gevoel te beseffen dat wij de liefde van het gezin deelden. Maar tegelijkertijd voelde ik toch een diepe pijn omdat ik niet genoeg tijd met haar en de andere kinderen had doorgebracht toen ze kleiner waren. In veel opzichten zou ik die jaren nogmaals willen beleven — maar als het op tijd aankomt, is er nooit een tweede kans.

Hoeveel gezinnen hebben moeten leren dat lange werkdagen, carrière maken of meer geld verdienen een van de meest ongewenste vruchten kan afwerpen — het verlies van hun eigen kinderen?

En als een ouder een geslaagd chirurg wordt, of een gerespecteerd professor, of een bedrijfsdirecteur?

En als zij onderweg hun kinderen verliezen, of misschien hun huwelijk of hun gezondheid? Wat hebben ze dan gewonnen?

Wij willen allemaal hard werken om onze kinderen het beste te kunnen geven. Maar als het bereiken van de top van de maatschappelijke ladder inhoudt dat men zijn kinderen en gezin moet opofferen, dan is het gewoon de moeite niet waard.

Wanneer mij nu door jonge echtparen wordt gevraagd: „Wat is het meest belangrijke punt bij het opvoeden van kinderen?” dan heb ik een antwoord. Ik zeg nog steeds dat er geen toverformules bestaan. Een goede opvoeding vereist ouderwets hard werken. Maar als u wilt weten wat het grootste geschenk is dat u uw kinderen ooit kunt geven, dan ben ik er zeker van dat het uw tijd is. Begin er nu mee uw kinderen dat kostbare geschenk te geven. □

HEBT U ZICH AL INGESCHREVEN OP DE GRATIS SCHRIFTELIJKE CURSUS VAN AMBASSADOR COLLEGE?

De Bijbel is het boeiendste boek dat ooit is geschreven en de boodschap ervan is bedoeld voor u *vandaag!* Deze cursus kan u helpen de Bijbel werkelijk te begrijpen. De waarheid over het doel van het leven, over de bijbelse profetieën, over de door God geïnspireerde weg naar geluk, dit alles wordt per les tot in details voor u ontsloten. Als u zich wilt inschrijven, schrijf dan naar Ambassador College, Postbus 333, 3500 AH UTRECHT.

de ECHTE WAARHEID DOELSTELLINGEN

De Echte Waarheid wordt in het algemeen belang gepubliceerd, en behandelt zaken die betrekking hebben op maatschappij, gezin en milieu. Het bevat artikelen over het internationale nieuws, politiek, filosofie, religie en opvoeding, in het bijzonder waar deze verband houden met de kwaliteit van het leven.

Het tijdschrift is geen politieke publikatie en wordt niet gesteund door enige politieke partij of belangengroepering.

De publikatierechten van dit tijdschrift behoren toe aan de Worldwide Church of God, en het doel van *De Echte Waarheid* als informatief en educatief medium is de wereldgebeurtenissen in het juiste perspectief te plaatsen en het besef te doen toenemen van de ernst van de tijden waarin wij leven. Er wordt directe nadruk gelegd op de waarden van de christelijke moraal en de maatschappelijke gevolgen van de toenemende verwerping van deze waarden. Bij gelegenheid wordt echter ook aandacht geschonken aan afwijkende opvattingen teneinde de verschillende aspecten van controversiële kwesties te belichten.

De Echte Waarheid kent geen abonnementsprijs. Het wordt geheel bekostigd door vrijwillige bijdragen van lezers die overtuigd zijn van de waarde ervan en die het van belang achten dat *De Echte Waarheid* gratis ter beschikking wordt gesteld aan een toenemend aantal lezers. Uw bijdragen zijn welkom en worden dankbaar aanvaard.

In een wereld die voortdurend geconfronteerd wordt met problemen en crises, tracht *De Echte Waarheid* redenen te geven voor het *slechte nieuws* en antwoorden op de dilemma's van het leven die, in praktijk gebracht, *goed nieuws* en goede resultaten kunnen brengen.

Het behoort tevens tot de gedragslijn van dit tijdschrift om de alternatieven te overwegen als de juiste oplossingen niet worden toegepast. In één lijn hiermee geven wij uiting aan het geloof dat, indien de mensheid in gebreke blijft om de definitieve ramp af te wenden, er een goddelijk plan nodig zal zijn om deze aarde te redden en een nieuwe orde te vestigen waarin alle levende wezens in staat zullen zijn om blijvende vrede, geluk, veiligheid en welvaart te genieten.

BRIEVEN VAN ONZE LEZERS

Ik zou graag de grootste waardering willen uitspreken voor zo'n prachtig tijdschrift, THE PLAIN TRUTH (DE ECHTE WAARHEID). Ik ben moslim en ik ben er trots op. Uw artikel over de Islam [zie DE ECHTE WAARHEID van juni 1983] is zeer bij de tijd. Mijn man zit een gevangenisstraf van drie jaar uit en als ik mijn exemplaar van THE PLAIN TRUTH uit heb, stuur ik het naar hem toe en hij geeft het op zijn beurt aan zijn medegevangenen. Zij zijn het er allemaal over eens dat het een prachtig tijdschrift is. Door uw artikelen blijft men op de hoogte van wat er in onze gezinnen en in de wereld gebeurt.

N.N.
Salt River, Zuid-Afrika

Ik ben in de gelegenheid gekomen om een aantal exemplaren van uw tijdschrift te lezen en ik ben werkelijk onder de indruk van wat deze over het onderwerp geloof te zeggen hebben. Ofschoon ik geen christen ben, moet ik zeggen dat ik nu heel graag meer over het christendom wil weten. Wat mij bijzonder interesseert zijn de politieke en sociale problemen die in uw tijdschrift worden behandeld, evenals de visie van Ambassadeur College op deze problemen.

S.Ch.
Castel Phoenix, Mauritius

Hierbij wil ook ik u persoonlijk danken voor uw voortreffelijk blad. Ik ben een jongeman van 19 jaar, en juist in deze moeilijke tijd van bandeloosheid en normvervaging onder vele jongeren put ik uit uw blad grote steun. Het valt niet mee om op school in deze tijd als godvruchtig jong mens te kunnen leven. Als je niet meedoet aan luidruchtige feesten met popmuziek, alcohol, drugs en vrije sex tel je nauwelijks mee in deze wereld.

Zeker waar ik woon. Toch gebruik ik vaak artikelen uit uw blad voor zinvolle discussies op school. Het draagt zeker bij tot een Zuiverder Begrip, en dat wilde ik u graag laten weten, met de meeste hoogachting.

P.d.S.
Breda

Een vriend van mij liet mij pas een nummer van uw tijdschrift Plain Truth zien. Eerlijk gezegd deed ik nogal minachtend toen ik het woord religie zag staan, maar toen ik het las, veranderde mijn houding ogenblikkelijk. Graag wil ik de hele groep mensen die dit tijdschrift mogelijk maakt feliciteren. Uw woorden hebben grote indruk op mij gemaakt en ik zeg al mijn vrienden dat zij Plain Truth moeten lezen. In het bijzonder vond ik de artikelen over de bestedingen aan atoomwapens en over de zelfmoordaantallen over de wereld erg goed.

Zet u mij dus op uw abonneelijst. Ik wacht met spanning het volgende nummer af.

J.S.
Clwyd, Wales, Engeland

Met levendige belangstelling las ik „Japan, Azië's economische supermogendheid gaat een onzekere toekomst tegemoet” [DE ECHTE WAARHEID, maart 1983]. Slimme en voorzichtige Japanse zakenlieden denken dat wij technologisch nog veel meer van de V.S. moeten leren. Computertechnologie, regelsystemen, de luchtvaart en 'off-shore'-olie liggen nog steeds op Japan voor. Sorry, dat ik geen type-machine kan gebruiken, ik ben fysiek gehandicapt.

T.H.
Urawa, Saitama, Japan

Het artikel over de Japanse premier Yasuhiro Nakasone van Japan met zijn foto op de voorpagina van het maart-

nummer is zeer boeiend.

E.K.
Hilo, Hawaii

Hoe kan de heer [Ronald] Kelly nu zeggen dat in de tijd van Titus iedere steen werd omgekeerd (met verwijzing naar Mattheüs 24)? De Klaagmuur is een deel van de tempel en de stenen ervan liggen nog steeds op elkaar.

G.B.
Fort Worth, Texas, V.S.

• *De muur is een deel van de berg waarop de tempel was gebouwd. De muur vormt geen deel van het tempelgebouw zelf.*

Wat een fantastisch artikel! Zeer veel dank dat u mij hebt bevrijd van wat voor mij een kwellende last was geworden en dat u wat eens een negatief was in een positief heeft omgezet.

Ik heb het over uw artikel „Moet u proberen anderen te bekeren?” in het nummer van februari 1983. U hebt me precies het gezaghebbende antwoord gegeven dat ik nodig had door te laten zien hoe wij met succes frontale botsingen over godsdienst uit de weg kunnen gaan.

M.F.
Calgary, Alberta, Canada

Jaren geleden al ben ik door vrienden op uw blad geattendeerd. Toentertijd vond ik uw artikelen uiterst pro-Amerikaans en reactionair.

Vorig jaar kreeg ik uw blad opnieuw onder ogen, nam een abonnement en heb het nu een jaar intensief gelezen. Een merkwaardige verandering heeft ergens plaatsgevonden: óf uw artikelen zijn in de loop der jaren wat genuanceerder geworden, óf ook ik ben in deze jaren door de gesel des tijds geslagen en heb ik een ruk naar rechts gemaakt. Het feit blijft echter dat ik uw

blad tegenwoordig graag lees en hoewel ik het met uw politieke visie lang niet altijd eens ben, theologisch zitten we bijna altijd op een lijn.

J.A.v.G.
Geesteren

Ik heb nu ruim een half jaar uw interessant tijdschrift in dank ontvangen (ik had gevraagd om slechts drie maanden!). Ik ben blij met uw uitgave kennis gemaakt te hebben; ik heb er ook heel wat uit geleerd. Maar ik vraag U nu toch de toezending ervan op mijn adres stop te zetten.

De manier waarop U de Bijbelse profetieën toepast op situaties in onze tijd, kan ik niet onderschrijven. Dat belet mij dan ook uw tijdschrift aan anderen door te geven. In onze Rooms-Katholieke Kerk gaan wij niet zo ver met het interpreteren van Gods bedoelingen. Ook uw op vele plaatsen letterlijke uitleg van bijbelteksten (b.v. dat de mens 6000 jaar geleden geschapen werd) is voor mij onaanvaardbaar vanuit wetenschappelijke inzichten.

Zr. A.
Huijbergen

Wederom mocht ik het maandelijks tijdschrift *De Echte Waarheid* van u ontvangen. Het blijft toch altijd een tijdschrift met een grote visie op het wereldgebeuren. Ik ben zelf Rooms-Katholiek maar ik merk in predikaties steeds dat er nooit over dit wereldgebeuren wordt gesproken.

Het is altijd van: zus of zo kunnen wij de wereld hervormen, maar dat de profetieën uit de Bijbel thans blijken uit te komen, wordt niet aangehaald. Jammer.

Hierbij nog een kleinigheid, maar wilt u geen kwitantie sturen?

Inmiddels met hartelijke dank,

D.V., Rotterdam

T. Smith

Succes: toeval of prestatie?

U hebt wellicht gehoord van mensen die een fortuin erfdin, of die beroemd werden omdat zij zich toevallig op de juiste tijd op de juiste plaats bevonden. Maar is succes louter een kwestie van geluk? Voor de meeste mensen is slagen een

kwestie van een doel hebben, van doorzetten en hard werken. Hoe staat het met u?

Beschouwt u uzelf als een succes? Velen jagen dat ongrijpbare dat succes heet na, weinigen schijnen het te vinden. Wat is werkelijk succes nu precies? Hoe is het te bereiken? Wij stellen een gratis boekje ter beschikking waarin *waar* succes wordt omschreven. Het is informatie die u van pas komt! Want succes is geen toeval. Vraag vandaag nog uw exemplaar van *De zeven regels voor succes* aan.

Vermeld a.u.b. bij al uw aanvragen het nummer van uw adresstrookje.

De
ZEVEN REGELS
VOOR SUCCES